ઓ૩મ્.

સત્‌સંગ.

પ્રસિદ્ધ ભજનીકોનાં ભજનોનો સંગ્રહ.

અને

સંધ્યોપાસના.

વિક્રમ સવત	સૃષ્ટિ મવત	દયાનંદાબ્દ
૧૯૮૦	૧૯૭૨૯૪૯૦૨૫	૪૦

મગ્રહ કર્તા,

ગુલાબચંદ દામોદરદાસ—અમદાવાદ.

કિંમત. ૦-૧-૩

ओ३म्

ધર્મનાં લક્ષણ.

ओ३म् धृतिः क्षमा दमोऽस्तेयम् शौचमिन्द्रीय निग्रहः
धीर्विद्या सत्यमक्रोधो दशकम् धर्म लक्षणम् ॥ म

ओ३म् પરમેશ્વરનુ મુખ્ય નામ છે જેમા તમામ ગૌણિક નામોનો સમાવેશ થઇ જાય છે

૧ **धृति** ધૈય, ધીરજ

૨ **क्षमा** ક્ષમા, નીવતા, સહનશક્તિ

૩ **दम** તપ, મનને કાબુમા રાખવુ–મારવુ–દમન કરવુ

૪ **अस्तेय** ચોરી ન કરવી (મનમા વાચા કર્મણાથી)

૫ **शौचम** ઉપરની તેમજ અદરની શુદ્ધતા–પવિત્રતા રાખવી

૬ **इन्द्रिय निग्रह** ઇન્દ્રિયોપર અકુશ રાખવો, કોઇ પણ ચીજમા આશક્ત ન થવુ

૭ **धी** સદ બુદ્ધિ

૮ **विद्या** આલોક અને પરલોકનુ યથાર્થ જ્ઞાન

૯ **सत्यम** સાચુ બોલવુ

૧૦ **अक्रोध** ક્રોધ ન કરવો–મારવો

दशकम् धर्म लक्षणम् આ દશ ધર્મના લક્ષણ છે

ધી સૂર્યપ્રકાશ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમા મૂળચદભાઇ ત્રીકમલાલે છાપુ
કાળુપુર ટકશાળ—અમદાવાદ

॥ ઓ३म् ॥

સત્સંગ-ભજનાવળી

ભજન (૧) ધ્રુપદ.

તેરો નામ ઓંકાર કોઉ ન પા સકે પાર
મહા મુની સબ ગયે હાર ગાય ગાય ધાય ધાય,
સત્ ચીત્ આનંદ સ્વરૂપ, બીના રંગ રહિત રૂપ;
તું અનુપ જગત ભુપ નિરાકાર નિરવિકાર. તેરો૦
અજર અમર નિત્ય અભય, બ્રમ બ્રહ્મ અખંડ અક્ષય
શુદ્ધ બુદ્ધ મંગલમય, તું અપાર તું અપાર. તેરો૦
તું અભેદ તું અછેદ, સર્વ શાસ્ત્ર કહત વેદ;
નવલસીંહ કહે પુકાર કોઉ ન કહ સકે વિસ્તાર તેરો૦

ભજન (૨)

વેદ ધર્મના વીરપૂજકનું હૃદય ધબકજોરે
હાં રે હાં હૃદય ધબકજોરે,
સ્વધર્મ સેવાનું શુભ શોણીત રગરગ વહેજોરે, વેદ ધર્મના૦
ધર્મ આપણો સત્ય સનાતન વેદ હતો ભાઇ,
પોપ બાબથી થઇ અનર્થો આંધી છવરાઇ,
નવા નવા બહુ પંથો નીકળ્યા થઇ અંધાધુની.

વહેમ, રૂઢીને સ્વાર્થથી આ એ અંધ બની સહુની,
ધર્માચાર્યો માંડી બેઠા દુકાન નીજ નીજની,
ઈશ્વરની મુર્તી વેચાવા માંડી પૈ પૈની,
અનર્થ એવા અનેક થાતા અસલ આ જગમાં,
દયાનંદના ઉગ્ર તાપથી ભસ્મ થયા પળમાં.

ભજન (૩)

મેરી નૈયા પાર લગાઓ જગતપિતા,
બિપતાસે મુઝે બચાઓ જગતપિતા. મેરી૦
આન પડી મઝ ધારમે નૈયા તુમ બિન પ્રભુ નહિ કોઇ ખવૈયા;
તુમહી હો એક ધીર ધરૈયા, ટુક કરૂણા હસ્ત બઢાઓ જગ૦
મૈ મૂરખ મતિમંદ અનારી, આનપડા પ્રભુ શર્ણ તુમ્હારી;
વિદ્યા ભક્તિકા મૈ હું ભિખારી, વિદ્યાદાન દીલાઓ. જગ૦
વિદ્યા હીન હુવા યહ બાલક, દીનાનાથ તુમ દીનોકે પાલક,
પોષક રક્ષક ઓર કૃપાલક હમે વિદ્યાગુણ બતલાઓ જગ૦
કઠીન બાટ ઓર દેસ બિગાના, મુશકિલ મંઝિલ દૂર ઠીકાના
ચકીત હુઆ અબ જાય ચલા ના, મુક્તિકા દેશ દિખાઓ. જગ૦

ભજન (૪) (હે અપરપાર એ રાગ.)

પ્રભુ જગકરતાર મેરા નમસ્તે લિજો ટેક.
પ્રભુ તુમકુ કરૂ નમાંમી તુંમ સબકે અન્તર્યામી
શુભાશુભ દેખનહાર મેરા૦
પ્રભુ આદિ અન્ત નહિ તેરા સબ તુઝમે કરૈ બસેરા
અમિત તેરા બિસ્તાર. મેરા૦
સૃષ્ટિકા તુહી કારણ હે, સબ જગતકા તુહી મારણ હે;
તુહી કરતા નિસ્તાર. મેરા૦

કર્માનુસાર ફલ સબકો, તું દેવે ચર વા અચરોંકો;
લીખે સબ કોઇ કરતાર, મેરા०
નહિં દેહ ફબી તું ધરતા, નહિ જન્મતા ઓર નહિ મરતા.
નહિ લેતા ઓતાર. મેરા०
નહિ શત્રુ કોઈ પ્યારા, હસ્તી ક્યા કીટ બિચારા,
સબકા તુ પ્રાણાધાર. મેરા०
નહિ હલકા નહિ તુ ભારી, નહિ બાલ વૃદ્ધ નરનારી;
પિત સિત નહિ રતનાર. મેરા०
રસ ગંધ રૂપ નહિ તેરા, નહિ ખટા મિઠા કસેરા,
નહિ કડવા નહિ ખાર. મેરા०
દયા દાન દે દીજે, ભવસિંધુ કિનારે કીજે,
જગત બિનવે હરબાર. મેરા०

ભજન (૫)

પેનો પેનોરી સુહાગીન જ્ઞાન ગજરા
દયા ધર્મકી ઓઢો ચુંદરીઆં, શીલકા નેત્રોમેં ડાલો કજરા પેનો०
લાજ કરો તુમ પર પુરૂષોસેં, અપને પતિકા દેખો મુખરા. પેનો०
સાસ સસુરકી સેવા કીજે, અપને પતિસે ન કીજે ઝઘરા. પેનો०
કહે અનાથ બિના બિચારો બેનો, સદગતિ હો તુમ અતિ દુખરા પેનો०

ભજન (૬) ચૌતાલ ધ્રુપદ.

તુહી અજ નિર્વિકાર, તુહી હૈ જગદાધાર,
ઋષિ મુની નહિ પાએ પાર, ભવરચિ રહે સહાર. તુહી०
તેરાહી ચંદ્રભાન, પૃથ્વી હૈ વિદ્યમાન;
બાયુ યહ વેગવાન, સુક્ષ્મનામ નિરાકાર. તુહી०

તુને રચે દેશ કાલ, રૂતુ દિન કીયા માસ સાલ;
નદ નદિસર ગિરી બિસાલ, હમારે હિત વેદ ચાર. તુહી०
તૂહી પ્રભુ હૈ અનન્ત, નિર્ગુણ મહાશક્તિવન્ત,
આશ્રીત સબ જીવ જન્ત, પાલક પિતુ લો સભાલ. તુહી०

ભજન (૭ ગજલ

ભલાઈ કર ચલો જગમે, તુમારા ભી ભલા હોગા;
ક્રિયા જો કામનેકા બદ, વહ એક દિન બરમના હોગા ભલાઈ०
સતાતે હો ગરીબોકો, ન ખાતે ખૌફ માલીકકા,
કભી કોઇ જુલમગર દેખા, જો ફુના ઔર ફલા હોગા. ભલાઈ०
ખુદાકે હૈ સભી બન્દે બનો મત ખુનકે પ્યાસે,
છુરી જલ્લાદ કે નીચે, તુમ્હારા ખુદ ગલા હોગા ભલાઈ०
સમઝકર જાન અપનીસી, દુખાઓ મત કિસીકા દીન;
જલાવેગા તુમ્હે બેશક, જો ખુદ તુમસે જલા હોગા ભલાઈ०
ફરાયજ અપને હો હરદમ, અદા કરતે રહો કોરન,
મજન બલદેવ નિપયોકા, તુમ હે એક દિન બલા હોગા ભલાઈ०

ભજન (૮)

સરણ પ્રભુકી આઓરે, યહી સમય હૈ પ્યારે, ટેક.
આવો હરિ ગુણ ગાઓરે, યહી સમય હૈ પ્યારે,
ભ્રાતૃ ભાવમે મિલો પરસ્પર, મત ન ક્રોધ બઢાવોરે યહી०
ઇર્ષા, દ્વેષ, કપટકો ત્યાગો, સબકા ભલા તુમ ચાહોરે યહી०
મકૃ ફરેબ ઝુઠકો ત્યાગો, સતમે ચીત્ત લગાઓરે. યહી०
ઉદય હુઆ ઓમ્ નામકા ભાનુ, આવો દર્શન પાવોરે. યહી०
પાન કરો ઇસ અમૃત રસકો, ઉત્તમ પદની પાવોરે. યહી०

હરિકી ભક્તી બિના નહિ મુક્તિ, દ્રઢ વિશ્વાસ જમાવોરે. યહી૦
માનુષ જન્મ અમુલ્ય પાયકર, વૃથા ન ઇસકો ગવાવોરે. યહી૦
કર લો નામ હરીકા સુમિરન, અંતકો ના પછતાવોરે યહી૦
ધન્ય દયામય જો સબકો પાલે, મત ઉસ્કો બીસરાઓરે. યહી૦
છોટે બડે સબ મિલકર ખુશીસે, ઇશ્વરકે ગુણ ગાવોરે. યહી૦

ભજન (૯)

પરમ પિતાકે પ્રીતિસે યશ ગાઓ સદા,
પરમ પિતાકે જગ રચતાકે, પ્રીતિ સે યશ ગાઓ. સદા૦
હમકો ઇન્સાન કીઆ, અશરફે જહાન કીઆ,
પૈદા જો સામાન કીયા, સબ હમકો દાન દીયા,
હૈ હેરાની, પર યહ પ્રાની. કર નાદાની, કુછ ન માની,
રહા હકાની છોડ, એસી મત કર ઓ નાદાન નર,
નિશદિન હર, પ્રિતિમે ચિતધર. ગાઓ સદા૦

દોહા.

વહ દાતા કરતાર હે, સબકા પાલનહાર,
પર હમ કુછ ભી નહિ જાનતે, મુરખ અબ્ન ગવાર.

દિલમેં બિચાર કરો, પર ઉપકાર કરો, ઇશ્વર સે પ્યાર કરો.
ખન્ને દિલ નિસાર કરો ગાઓ. સદા૦

ભજન (૧૦)

ક્યા કોઈ ગાવે, ક્યા સુનાવે પ્રભુ મહીમા તેરી લખી કિસીસે ન જાય,
રૂષી રૂષીશ્વર મુનીમુનીશ્વર તપી તપીશ્વર હજાર
લિખ લિખકે હારે, વહ સારે બિચારે ન પાયા વલે તેરા પાર. ક્યા કોઈ૦
તેરી વેદ હે વાણી, કહે રૂષી ગ્નાની હૈઇ પ્રાણીકા જીસસે ઉદ્ધાર,
જો પઢે પઢાવે, અમલ કરાવે હો ભવ સાગરસે પાર. ક્યા કોઇ૦

તુહી સૃષ્ટિકા કર્ત્તા, સકલ દુ:ખકા હરતા, તુ મતનકા પ્રતીપાલ,
મુઝે કામ ક્રોધસે, ખુદી લોભ મોહસે, બચાવો હરી તત્કાલ, ક્યા કોઇ૰
તુહી હઇ ભંડારી મે તેરા ભીખારી, માગું યહી વરદાન,
મે તુઝકોહી ધ્યાઉં, તેરી મહીમા ગાઉં, કહે દાસ ખજાનાદાન ક્યા૰

ભજન (૧૧)

પ્યારે પ્યારે સજ્જન મિત્ર, ગાવો પ્રભુ કે ધન્યવાદ,
અજી ધન્યવાદ, ધન્યવાદ, ધન્યવાદ, હાં પ્યારે૰
કૈસી કૈસી યહ ઉત્તમ, મનુષ્યકી દેહ દીની,
પ્યારે માનુષ્યકી દેહ દીની, દયા અપાર કીની, ગાવો૰
કૈસે કૈસે સમયમે, જન્મ હમે હૈ દીના,
પ્યારે જન્મ હમે દીના, ન્યાયકીના રાજ કીના. ગાવો૰
ઐસે ઐસે અવસરપર, દયાનંદ સ્વામી આયે,
પ્યારે દયાનંદ સ્વામી આયે, વેદો કે હામી આયે ગાવો૰
બહુ કષ્ટ ઉઠાકર, ધર્મ પ્રચાર હૈ કીના
પ્યારે ધર્મ પ્રચાર હૈ કીના જગત ઉપકાર કીના ગાવો૰
સત્ય ધર્મ ન છોડા, વિશ ગયે હૈ ખાયા,
પ્યારે વીશ ખાયા પ્રાણુ દીના, લાખો કા ઉદ્ધાર કીના. ગાવો૰
કૈસે કૈસે યહ ઉત્તમ, આર્ય સમાજ બનાયે,
પ્યારે આર્ય સમાજ બનાયે, ધર્મ કે જહાજ બનાયે ગાવો૰
અબ નગર નગર ઓર ગ્રામ ગ્રામમે જાઓ,
પ્યારો જાઓ પ્રચાર કરો, જગત ઉપકાર કરો ગાવો૰
સારે સારે સજ્જન૰તમ, સુખી બસો આનંદિત,
પ્યારે સુખી રહો આબાદ રહો તુમ વેદો કા પ્રચાર કરો. ગાવો૰

ભજન (૧૨) ગઝલ

કભી મત ભુલ ઇશ્વરકો, જમાના ખાક સારી હે,

અમર કોઇ હૈ નહિ જગમે જો થે હકતા હજારી હૈ. કભીમત
ન છોડો ધર્મ કો અપને, યે તનસે જાન ચાહે નીકલે;
ભજન કર હરઘડી ઉસકા, યે જીમકી કુલધારી હૈ. કભીમત.
દ્દઢ ધારી હરીશ્ચંદ્રને, ન છોડા ધર્મ અપને કો,
બિકે રોહીદાસ ઓર મ્હાની, જીન્હો કા નામ જારી હૈ કભીમત.
હુએ એસે હકીકત ભી, કિ જીસને ધર્મ ન છોડા.
કતલ હુઆ ધર્મ કે ઉપર. ઉસીને જાનવારી હૈ. કભીમત.
સતાના જીવ કા પ્યારે, નહિ કુછ ભી એ અચ્છા હૈ;
ફકત એક જીવકા સ્વારથ છોડના કુછ ન ભારી હૈ. કભીમત.
જરાસા જીસ્મ અપના કાટકર, દેખો તો કયા હોગા,
ભરોગે હાય સિસકારી, જાન અપની હી પ્યારી હૈ કભીમત.
દયા કી દ્રષ્ટિ સે દેખો, જો સુખકો પાના ચાહતે હો,
કહે નથુ ઉસી જગદીશ, કી મહિમા ન્યારી હૈ કભીમત.

ભજન (૧૩)

(દરબારી-કાનરો રાગ)

ઓમ્ નામ સર્વોત્તમ ઇશ્વરનુ (૨)
વેદ સકળનુ સત્વ તત્વએ, અ, ઉ, મ, ત્રણ અક્ષરનુ એ ટેક.
વિરાટ, અગ્નિ, વિશ્વ, અકારે, હિરણ્ય ગર્ભને વાયુ ઉકારે.
ઇશ્વર, આદિત્ય, પ્રજ્ઞ મકારે, તત્સચ્ચિત આનંદનું. ઓમ્નામ
પ્રાણ તણો આધાર ખરો ભૂ અપાન સુખરૂપ ભુવ સ્વયભુ.
સ્વ વ્યાન વ્યાપક સર્વેમા, જ્ઞાન વ્યાહૃતિ પદનું. ઓમ્નામ
જગના ધારક જનક દેવનુ, ધ્યાન યોગ તે શુદ્ધ સ્વરૂપનું;
ધારણ કરીએ અમે લોક સૌ, યોગ્ય ચિત્તથી હરનું ઓમ્નામ

જેથી પ્રેરે બુદ્ધિ અમારી, શ્રેષ્ઠ ધર્મ કર્મોમાં વાળી,
ધર્મ અર્થ શુભ કામ મોક્ષદા, પદ છે, તે શંકરનુ ઓમ્ નામ

ભજન (૧૪) રાગ દેશી.

પવન, પાની, પૃથ્વિ, અગ્ની, બસે આકાસ સારા,
બસે આકાસ સારા તુઝમે, બસે આકાસ સારા. પવન
ચંદ્ર સુર્ય ઔર તારાગણુ લેત તવ સહારા,
વિશ્વ ચક્ર સકલ ઘુમત, આશ્રય લે તુમારા. પવન
તુઝીકા આશ્રય કર નદી નાલા, ચલે સમુદ્ર ધારા,
પ્રાણિયોં કી પ્રાણુ કીયા કે, તુમહો પ્રાણુ આધારા, પવન
દશોદિશા કાલ ચક્ર તુઝમે ઘુમન હારા,
તુમ સ્વતંત્ર નિરાલંબ મુક્ત નિરાધારા પવન

ભજન (૧૫) જેજેવંતી તાલ ધમાલ.

જય જય પિતા પરમ આનંદ દાતા, જગદાદિ કારણુ મુક્તિ પ્રદાતા.
અનંત ઔર અનાદિ વિશેષણુ હે તેરે, સૃષ્ટિકા સ્રષ્ટા તુ ધાતા સંહાતા,
સુક્ષ્મ સે સુક્ષ્મ તું સ્થુલ ઇતનાં, કિ જીસમે યહ બ્રહ્માંડ સારા સમાતા.
મે લાલત પાલત હું પિતૃ સ્નેહકા, યહ પ્રાકૃત સબંધ તુજસે હે તાતા.
કરો શુદ્ધ નિર્મલ મેરે આત્માકો, કરૂં મેં વિનય નિત્ય સાય ઓર પ્રાતા.
મિટાઓ મેરે ભય આવા ગમન કો, ફિરૂ ન જન્મ પાતા ઔર બિલબિલાતા.
બિના તેરે હે કૌન દીનનકા બંધુ, કિ જીસકો મેં અપની અવસ્થા સુનાતા.
અમીરસ પિલાઓ કૃપા કરકે મુજકો, રહું સર્વદા તેરી કીર્તિ કો ગાતા.

ભજન (૧૬)

જય મહેશ જય મહેશ જય મહેશ દાતા,
પિતા, જાકો કોઇ નાહિ, નાહિ કોઇ માતા,
જનક દેવ તુહી જનની તુહી હ વિધાતા જય મહેશ૦

જગત જીવ સાજે તુહી, તુહી એક પાતા,
દાન માન દેવે તુહી, કલેશ કષ્ટ ઘાતા. જય મહેશ૦
યહ જગત કિયા તેરા, વર્ષ માસ સાતઃ,
રૈન દિવસ કાજ તેરે, સાયં પ્રભાતા. જય મહેશ૦
સકલ જીવ તેરે ડાઢી, ઉચ નીચ જાતા,
હાથ બાંધ તેરે દ્વારે, યશ પુનીત ગાતા. જય મહેશ૦

ભજન (૧૭)

વિશ્વપતિકે ધ્યાનમે, જીસને લગાઈ હો લગન,
ક્યો ન હો ઉસકો શાંતિ ક્યો નહો ઉસકા મન મગન. વિશ્વ૦
કામ, ક્રોધ લોભ, મોહ, શત્રુ હે સબ મહા બલી,
ઇનકે હનનકે બાસ્તે, જીતના હો તુજસે કર યતન. વિશ્વ૦
ઐસા બના સ્વભાવકો, ચિત્ત કી શાંતિ સે તુ,
પૈદા ન હો ઇર્ષાકી આંચ, દીલમે કરે કહી જલન વિશ્વ૦
મિત્રતા સબસે મનમે રખ, ત્યાગ કે વૈર ભાવકો,
છોડ દે ટેઢી ચાલ કો, ઠીક કર અપના તુ ચલન વિશ્વ૦
ઉસસે અધિક ન હ કોઇ, જીસને રચા હે યહ જગત;
ઉસકા હિ રખ તુ આશ્રય, ઉસકા હી તુ પકડ શરણ વિશ્વ૦
છોડ દે રાગ દ્વેષકો, મનમે તુ ઉસકા ધ્યાન કર,
તુજપર દયાલ હોવેગે નિશ્ચય હ યહ પરમાત્મન. વિશ્વ૦
જૈસા કિસીકા હો અમલ વૈસાહી પાતા હૈ વહ ફલ
દુષ્ટોકો કષ્ટ મિલતા હે, શિષ્ટોંકા હોતા દુ:ખ હરણ. વિશ્વ૦
આપ દયા સ્વરૂપ હે, આપહી કા હે આશરા
કૃપા દ્રષ્ટિ કીજીએ, મુજ પૈ હો વક્ત જબ કઠિન વિશ્વ૦
મન મે હો મેરે ચાહના, મોક્ષકા રાસ્તા મિલે,
મારકે મન જો કેવલ, ઇંદ્રિયો કો કરે દમન, વિશ્વ૦

ભજન (૧૮)

ધન્ય તું કરતાર મેરા, ધન્ય તું જગદીશ્વરા,
ધન્ય હઇ કૃપા તેરી, ધન્ય તુ પરમેશ્વરા ધન્ય૦
ધન્ય સૃષ્ટિ કર્તા હૈ તુ, કૌન મહિમા ગા સકે,
વ્યાપક હૈ તું જગતમાંહી ગુણ ન તેરે ગા શકે. ધન્ય૦
ધન્ય હઇ પ્રભુ નામ તેરા, ધન્ય તવ કરૂણા હરી,
ધન્ય પિતુવૃત સ્નેહ તેરા, જો ન ત્યાગો તુમ કભી. ધન્ય૦
ધન્ય હો તુમ નિત્ય સત્ અરૂ ધન્ય હે સત્તા તેરી,
જિસ કે બલસે સૃષ્ટિ સારી, જગત મે વિચરે ફરી. ધન્ય૦
ધન્ય અમૃત રૂપ પ્રભુજી, પરમ શીવ સુન્દર હો તુમ,
નિરખી ભક્ત આવાક હોવે, મહિમા અપરપાર તુમ. ધન્ય૦
ધન્ય તવ શાંતિ હે ઇશ્વર, ધન્ય તવ ગભીરતા,
અપરાધ સો સૌ દેખકર ભી, જો દયા દ્રષ્ટિ ન ફેરતા. ધન્ય૦
એકો તુમ ત્રિભુવન કે સ્વામી, રાજરાજેશ્વર તુમહી,
મુક્તિદાતા પ્રાણત્રાતા, તેરે બીન દુજા નહી. ધન્ય૦
જગતપિતા ઓર જગતમાતા, તુહી પાલનહાર હે,
સ્વામી તુ સંસારકા, તેરા હી સબ પરિવાર હૈ. ધન્ય૦
હે અનાદિ જગપતિ મમ, દાન શાંતિ દીજીએ,
પ્રકાશ તું સબ જગતમાંહી કૃપા અપની કીજીએ. ધન્ય૦

ભજન (૧૯) ઠુમરી

પરમેશ્વર દીનદયાળ હરે, તુમ હો ગુણસાગર શુદ્ધ વિભો,
હમ આય ખડે તવ દ્વાર વિભો, કરૂણા કર શુદ્ધમતિ હમે દો.
ભજતે રહતે પ્રભુકે ગુણકો, નિત્ત નિત્ય સભી પ્રભુકી ગતિકો,

૧૧૨૯૧

વિભુનાથ કૃપા યદિ હોય યદા, સુમતિ સુગતિ સમ હોય તદા
પ્રભુ હો પ્રભુ હો પ્રભુ હો પ્રભુ હો, કરૂણાકર શુદ્ધ મતિ હમે દો.
* મતિ મંદ મલિન હમારી પ્રભો, કરૂણા કર શુદ્ધ મતિ હમે દો;
મતિ અલ્પ હમારી નહિ ચલતી, ગતિ ક્ષુદ્ર હમારી નહિ બઢતી
વિન આશ્રય પ્રભુ નહિ તેરે હિલે, એક ઘાસ પત્ર વનમે ન ઢલે,
શુભ ગાયત્રીમે રહસ યહી, સુમતિ હમારી પરમેશ કરે.
તવ નાથ વિનય હમહે કરતે, કુમતિ પ્રભુ શુદ્ધ હમારી કરે;
પ્રભુ ધિપતિ હો તુમહી સબકે, તુમ હો હરિ ધીપતિ મોહ મતિકે
અતિ પ્રેમ ભરે હૃદય સે ભજતે, અભિલાષ હમારી પુરી કરતે,
નહિ કોઇ પ્રભુ વિન ધી ગુરૂ હે, સબ કે પ્રભુ હો પ્રભુ માતપિતા.
અતિ શુદ્ધ હમે નિજ સાધન દે, ભવજાન ફસેકો નિકાસ હિલે

ભજન (૨૦)

તું કુછ કર ઉપકાર જગતમે, તું કુછ કર ઉપકાર.
માનુષ જન્મ અમોલક તુજકો, મિલે ન બારબાર જગત૦
કર્મ ઉપાસના જ્ઞાનકાંડ કો, કર્મ ઉપકર્મ વિચાર, જગત૦
સુખ દુખ પ્રાપ્ત હોવે સબ કો, પુર્વ કર્મ અનુસાર જગત૦
સુકૃત અપના કર ધન સંચય, યે વસ્તુ હે સાર જગત૦
દેશોન્નતિ કર પિતૃ સેવા, ગુણિયન કા સત્કાર. જગત૦
શીલ સંતોષ પર સ્વાર્થ રતી, દયા ક્ષમા ઉર ધાર જગત૦
ભુખે કો ભોજન પ્યાસે કો પાની, દીજે યથા અધિકાર જગત૦
કઠિન સમય મે હોવેગે સાથી, તેરેહી શ્રેષ્ટ આચાર. જગત૦
તાતે ઇનકા કર તુ સંગ્રહ, સુખ હો સર્વ પ્રકાર જગત૦
હોતે અજ્ઞાની કહે બહારિમ, તિસકો હે ધિક્કાર; જગત૦
હૈ કર્તવ્ય આવશ્યક અમીચંદ, જો કહે ખટ આચાર. જગત૦

ભજન (૨૧)

નમઃ સૃષ્ટિ કર્તા નમો હો વિધાતા, નમ. સચ્ચિદાનંદ આનંદ દાતા. નમ●
નમો દિનકે દુઃખ હર લેને વાલે, નમો વિશ્વ ભર્તા નમો હો સંહરતા નમ●
કરો શુદ્ધ અંત કરણુ મેરા સ્વામી, યેહી માગતા નિત્ય સાયમ પ્રાતા.નમ●
કરો તીન તાપોસે રક્ષા હમારી, રહું સર્વદા તેરી મહિમા કો ગાતા નમ●
તુમારી દયાકા ભરોસા હે મુજકો, ન કોઈ સહાયક હે સુત બંધુ દારા.નમ●
ભવર બીચ નૈયા ફસી નાથ મેરી, પડા કાલકે ચક્રમે ચક ખાતા. નમ●
લગા દીજે અબ તો કિનારેપે નૈયા,જો અધમોકા ઉદ્ધાર કરતા કહાતા નમ●
તેરે દરપે બલદેવ અબતો પડા હે,ન કયો દાસ અપના ઇસે તુ બનાતા.નમ●

ભજન (૨૨) આશાવરી.

વિસમી સદીમાં વિશ્વપતિને વિપત્તિ.

નાથ કેસે ગજકો બંધ છોડાયો. એ રાગ.

નાથ કે'છે મુજને મનુષ્યો ડુભાવે,
મુજપર જુઠાંજ આળો ચડાવે. ટેક
હું શુદ્ધ ચેતન રૂપે રહ્યો છું પણ જડ જગમા મનાવે
ઉત્તમ પદ ઇનકાર કરી મારી હલકી પદવી ઠરાવે. નાથ●
કાનુડો કલ્પીને મારૂ ઈશ્વર નામ લજાવે
જ્યાં ત્યા ખેલ કરોને મુજને નટની તુલ્ય નચાવે, નાથ●
ભામનીયો ભેળો રઝળાવી લંપટમાં લેખાવે,
કપટી પણ કહેતા નવ ચુકયા ચાહન ચોર ઠરાવે. નાથ●
[1]પશુ થકી પરણાવી મારૂ જગમાં હાસ્ય કરાવે
ધર્મ નામે દુકાનો માડી ટકે ટકે વેચાવે. નાથ●

---

૧ જાબુવતી રીંછડી સાથે

શંકરનો અવતાર ઠરાવી નાગો ભુત બનાવે,
મહા વ્યસન મારામાં ટેવી ગાંજો ભાંગ ફુંકાવે. નાથ૦
રાક્ષસને હું વગર વિચા વર[૨] દઉં એમ જણાવે,
બુદ્ધિ શુન્ય ગણીને મારૂ ભોળો નામ ધરાવે. નાથ૦
લિંગ તણી ઉત્પત્તિ થઇ તે કહેતાં શરમજ આવે,
અણુઘટતા આરોપ ચડાવી મારી લાજ લુટાવે. નાથ૦
સુખ દુખમાં અભાળુ તેનુ સારૂં આમ વગાવે,
ધિક ધિક માનવ દુષ્ટો તમને દારૂણ દુઃખ કેમ નાવે. નાથ૦

ભજન (૨૩) રાગ ઉપર મુજબ.

માનવ મુજને માનવ જેવો બનાવે,
મારી સઘળી પ્રભુતા લજાવે. માનવ૦
જન્મ મરણુથી મુક્ત રહું છુ તોપણુ જન્મ ધરાવે,
નાનકડુ બાળક સમજીને પારણીયામાં ઝુલાવે માનવ૦
તડકો શીત નડે માનવને મુજને વસ્ત્ર વરાવે,
વસવાને મુજ માટે મોટા મંદિર માળ ચણાવે માનવ૦
ભુખ તૃષા લાગે નહિ તોપણુ મોટા થાળ ધરાવે,
મારૂ નામ દઇને દુષ્ટો માલ મદિરા ઉડાવે માનવ૦
ભ્રષ્ટ થતો જાણીને મુજને નિત્ય નિત્ય સ્નાન કરાવે,
હું છુ શુદ્ધ સદાએ તોપણુ આમ અવિદ્યા જણાવે. માનવ૦
ઉંઘ કદી આવે નહિ તો પણુ સુંદર સેજ બિછાવે,
કામ ક્રિડા કરવાને કાજે પ્રેમ ધરી પરણાવે. માનવ૦
નિર્ધનતા લેખીને મુજને ઘર ઘર ભીખ મગાવે
નખોદીયાના માલ ખજાના માર નામે ચડાવે માનવ૦

---

૨ વરદાન

નિર્વિકારી સર્વેશ્વરને રાગી તુચ્છ ઠરાવે,
છેક ઉતારી નાખી મુજને પાખંડીજ પુજાવે. માનવ૦
સત્ય સ્વરૂપ અનાદિ મારૂં કોણુ અરે સમજાવે,
નહિ તો આમ અધર્મ વધ્યાથી દુઃખનો અંત ન આવે. માનવ૦

ભજન ૨૪

ઇશ્વર ફકત તુમ્હી હો દુઃખ કે મિટાને વાલે,
આવાગમન છુડાનાર મુક્તિ દીલાને વાલે. ઇશ્વર૦
સુરજ જમી સિતારે, સબ આસરે તુમ્હારે,
સારે નિઝામશમશી, તુમ્હો ચલાને વાલે ઇશ્વર૦
હરજા તુમ્હી હો હાજિર, હર બાત પર હો કાદિર,
છોટે સે જર્રે મે ભી, તુમ હો સમાને વાલે ઇશ્વર૦
દરિયા પહાડ જંગલ, હરજા તુમ્હારા જલવા,
મુરખ હુએ તુમ્હારી, મુરત બનાને વાલે ઇશ્વર૦
મસજીદ મે ન હરમ મેં બુતખાને મે ન કાબા,
તુમકો કહાં હૈ પાતે, કારી કે જાને વાલે ઇશ્વર૦
માલા તો હાથ મે હૈ દિલદાઓ ધાત મે હૈ
ક્યા ખાક તુમકો પાવે, યહ ખાક ઉડાને વાલે ઇશ્વર૦
ઝુઠે સુખો મે ફસકર, ભુલે તુમ્હારી મહિમા,
તુમ સે અલગ પડે હૈ તુમ હો ઉઠાને વાલે. ઇશ્વર૦
માતા બહિન વ ભ્રાતા ઝુઠા હૈ સારા નાતા,
સબ દુઃખ હૈ દેને વાલે ભ્રમ મે ફસાને વાલે ઇશ્વર૦
દર છોડ કર તુમ્હારા, કીસ દર પૈ જાકે માગુ,
હૈ શાહો ગદા તુમસે, રૂતબો કે પાને વાલે ઇશ્વર૦
સબ સે અલગ હો મુજતર, હાજીર તુમ્હારે દર પર,
કૃપા કી દ્રષ્ટિ કીજે, તુમ હો બચાને વાલે. ઇશ્વર૦

ભજન (૨૫)

હે અપરમ્પાર પ્રભુ તુમ્હારી મહિમા.
અદ્ભુત હૈ તુમ્હારી માયા, નહીં પાર કિસીને પાયા,
ઋષી મુની ગયે સબ હાર. પ્રભૂ૦
ભૂ મંડન ઔર ચંદ્ર તારે, ચર અચર જીવ જડ સારે,
તુમ્હી કો રહે પુકાર. પ્રભૂ૦
તુમ્હી હિરણ્યગર્ભ કહલાયે, સારે બ્રહ્માંડ રચાયે.
કૌન કર શકે શુમાર પ્રભૂ૦
હો જગત કે આદી કારણ, તુમી કિયે હુવે હો ધારણ,
તુમ્હી કરતે સંહાર પ્રભૂ૦
સબ બલોમે તુમહી બલ હો સબ ચલ હૈ તુમ્હીં અચલ હો;
તુમ્હીં સુખકે ભંડાર. પ્રભૂ૦
યુ બાસુદેવ ગાતા હૈ, જો શરણ તેરી આતા હૈ,
મિલે મુક્તીકા દ્વાર. પ્રભૂ૦

ભજન (૨૬)

પ્રભૂ કો છોડકર તુને લગન કિસસે લગાઇ હૈ,
હુઆ નાદાન કયોં ઐસા સમઝ કયા બેચ ખાઇ હૈ
જો હૈ સબ સૃષ્ટિકા પાલક ભુલાયા ઉસકો તૈ મૂરખ,
બુતોં કો પૂજકર પ્યારે નફા કયા તૂને પાઇ હૈ.
જો હૈ હર બસ્તુ મે વ્યાપક ઇશ નિરાકર અબિનાશી,
બનાકર ઉસકી જડ મૂરત મન્દિર મે જા બિઠાઇ હૈ
વહ હ મૌજુદ સબ ઘટ મેં હમેશા દેખતા સબ કો,
બદી નેકીકા ફલ દેતા વહ ઇશ્વર સબકા ન્યાઇ હૈ.
નહીં વહ જન્મ મૃત્યુ કે કભી બંધન મેં આતા હૈ.

બતાકર જન્મ કયો ઉસકો વૃથા તુહમત લગાઇ હૈ.
છુટા નહીં મેલ હે મનકા નહાયા લાખ તિર્થની,
લિખાયા નામ સન્તો મે ભરી દિલ મે ખુટાઇ હૈ.
રામ ઔર કૃષ્ણુ સત પુરૂષોકી કયો નિન્દા કરે મૂરખ,
બનાકર સ્વાંગ કયો તેને હસી ઉનકી કરાઇ હૈ
હજારો દીન ઔર દુખિયા ન પાતે એક ટુકડા તક,
તૈં દેદે દાન દુષ્ટોં કો વૃથા દૌલત લુટાઇ હૈ
જરા અબ હોશમે આજા ઉઠા ગફલત કે પરદે કો,
ભજન બલદેવ કર ઉસકા જો સબકા ખુશનુમાઇ હૈ

ભજન (૨૭)

જો હરિસે પ્રીતી લગાતા હે, વહ પરમાનદકો પાતા હે
નહીં ભય વહ કાલમે ખાના હે, નહી દિલમે કભી ઘબડાતા હે, જો હરી૦
વહ તેજ સ્વરૂપ હો જાતા હે, ચેહરા ભી ચમક દિખલાતા હે,
દુનિયા મે સબ કો ભાતા હે, વહ મહા પુરૂષ કહલાતા હે,
નહી કોઇ કલેશ ઉસે આતા હે, નિત નિર્ભય હરિ યશ ગાતા હઇ. જો હરી૦
જો ઇશ્વર કો બિસરાતા હઇ, દુનિયાકી લુફ્ત ઉઠાતા હઇ,
લજ્જત ચન્દ રોજા પાતા હઇ, ફિર અન્ત સમય પછતાતા હઇ
ફિર આવાગમન મે જાતા હઇ, નહિ માનુષ જન્મકો પાતા હઇ જો હરી૦
બન્ને વહહી એક દાતા હઇ, જો ગમમે રિજક પહુચાતા હઇ.
વહી કારન કરન કહાતા હઇ પાપેસે હમે બચાતા હઇ
વહ સબકા પિતા ઔર માતા હઇ, યહ વેદ હમેં સિખલાતા હઇ જો હરિ૦

ભજન (૨૮)

તેરા ઓમ્ નામ મુઝે પ્યારા, તુમહો સખા પિતા માતા, તેરા૦
બાગબગીચો મેં કુવે મે તલાવ મે તેરી પ્રભુતા, હે કર્તા

દીખે દીખે હે અમ્પરપારા તેરા૦
જીવ ચરાચર, ગુણુ તેરે ગાવે, હમ હે અનાથ, અય દીનાનાથ
નહી તુમ બિન હમારા ગુજારા, તેરા૦
મૈ લવલીન હુ તેરી પ્રીતિ મે. દર્શન દિખા, દુખ સબ મિટા.
ઈસ દીન કે તેરા સહારા, તેરા૦
પરદેશી બન, જગત હિતેષી, પ્રભુ ગુણુ ગા, શુભ કર્મ કમા.
જીસ સે હોવે તેરા નિસ્તારા તેરા૦

ભજન (૨૯)

ભજન ભગવાન કા કરલે જગમમે કયો ભટકતા હઇ,
વહા તેરા નહી કોઇ વૃથા કયો સર પટકતા હઇ
ભજન બિન જીન્દગી ગર તૂ વૃથા નાદાન ખોવેગા,
પડે ફિર ગર્ભ મેં જહા પર તુ ઉલટાહો લટકતા હઇ,
નહી ફલ પાયેગા જબ તક પડા હઇ કુકર્મે કાફિર,
હૃદયમે કામના કટક તેરે જબ તક ખટકતા હઈ
લગા મન બ્રહ્મમે સમ્યક જો હઇ કલ્યાણુ કી ખ્વાહિશ,
નહી તો કાલ અબ તુજકો કોઇ હદમે ગટકતા હે.
બસે બલદેવ હ યમે વહહી મત્ મિત્ર હઇ તેરા,
હમેશા હર બુરાઇ સે વહહી સબ કો હટકતા હઇ.

ભજન (૩૦)

ફેલ દો બ્રહ્મ જ્ઞાન જગતમે ફેલાદો બ્રહ્મ જ્ઞાન,
સત્ય ધર્મ ઓર વેદ પઠનમે, અર્પણુ કર દો પ્રાણુ જગત૦
ધીરજ ધારો પ્રિય બોલો તજ દેહુ હઠ અભિમાન
નિત પ્રતિ પાચો યજ્ઞોકો કરના, દે દીનો કો દાન જગત૦
જગતગુરૂ થા દેશ હમારા, સબ ને કિયા બયાન.

વેદોં કી પ્યારો આજ્ઞા પાલો, હોગા વહિ કિરમાન. જગત૦
દેશ દેશમેં ધુમ મચાદો હોજાઓ સિંહ સમાન,
ચીન અરબ આદિ દેશોમે યુરૂપ ઓર જાપાન, જગત૦
ગુરૂકુલમેં સંતાન પઢાઓ, છોડો મોહ કી બાત
સચ્ચે માત પિતા કહલાઓ દો ગુરૂકુલ કો દાન જગત૦
તુમ્હારે હિત રૂષિ અર્પણ કર ગયે, તન મન ધન ઓર પ્રાણ
છજ્જુ કહે ચેતોરે, ભાઇઓ, ઉઠો રૂષી સંતાન. જગત૦

ભજન (૩૧)

મેરી બિનતી સુનો કર ધ્યાન,
ચહુ આશ્રમમે ગૃહસ્થ ધર્મ હઇ, સબસે શ્રેષ્ટ મહાન. મેરી૦
પુરૂષ તો હઈ ઘરકી શોભા, પુરૂષકી સ્ત્રી શોભા જાન,
સ્ત્રીકી પતિવ્રત હઇ શોભા, રક્ષા કરે ભગવાન મેરી૦
દોનોકી શોભા, પરસ્પર પ્રીતિ પાની દૂધ સમાન;
જીસ ઘરમે દોનો યહ ખુશ હઇ, વહ ઘર સ્વર્ગ સમાન. મેરી૦
મુખકી શોભા મીઠે બચન હઇ હાથકી શોભા દાન,
દાનકી શોભા પાત્ર હો અચ્છા કહ ગયે પુરૂષ મહાન મેરી૦
પરોપકાર હઇ જીસમ કી શોભા, ધર્મ ઉપકાર જી જાન,
ધર્મકી શોભા હઈ જીસમે, અહિંસા ધર્મ પ્રધાન. મેરી૦
ચહું વેદોકી ઓમ્ શોભા, જીવનકી શોભા ધ્યાન,
ધ્યાનકી શોભા ઓરૂમ્ સ્મર્ણું, હે મુક્તિકા રસપાન. મેરી૦
હઇ બ્રજલાલ નગરકી શોભા, જીસમે હોવે સમાજ,
સમાજકી શોભા કર્મ કાન્ડ હઇ, સભાસદ હો ગુણવાન મેરી૦

ભજન (૩૨)

જુલ્મ કરના છોડ દે, જાલીમ ખુદા કે વાસ્તે,
હઇ યહ હરકત નારવાં, અહલે વફા કે વાસ્તે.

કુછ બનાયે સબ ઉસી કે, જીસને તું પેદા કીયા;
ક્યોં સતાતા હૈ કીસીકો, દો દિનોકે બાસ્તે.
કોઈ ખુદ ગરજી ભલા, ઇસ્સે ભી બઢકર ઓર ક્યા,
જાન લેતા ઓર કી,અપને મઝા કે વાસ્તે.
કાટકર ઔરોકી ગરદન, ખૈર અપની માગતા,
દે જગહ મન્સાફ કો, દિલમે ખુદા કે બાસ્તે
ચંન્દ રોજા જીદગી તન હૈ, યહ પાનીકા બુલબુલા;
ખ્વામ ખ્વાહ બનતા હૈ ક્યોં મુજરિમ સજાકે વાસ્તે
કર ભલા હોગા ભલા, નેકીકા બદલા નેક હૈ,
મત કીસી કો તગહર, હાજત રફા કે વાસ્તે.
કર અદા અપને ફરાયજ, હોને વાલી શામ હૈ;
મત મરે મરદુદ અબ, નાજો અદાકે વાસ્તે.
ઝુકકર માલીક કો ફિરતા, દર બદર બલદેવ ક્યો;
જાન દેતા બેહયા, અસલે બુતો કે વાસ્તે

ભજન (૩૩) કવાલી

દેખો તો સ્વામી કેસા, ઉપકાર કર ગયા હૈ,
ભારત નિવાસિયો કો, બેદાર કર ગયા હૈ દેખો૦
બેહોશ બે ખબર હમ, સોયે હુએ પડે થે,
સબકો જગા જગા કર હુશીઆર કર ગયા હૈ દેખો૦
ભારત કી દુર્દશામે, કોઇ કસર નહી થી
કર કે સમાજે કાયમ, શુભકાર કર ગયા હૈ. દેખો૦
વેદોકા નામ તક ભી, જાને નહીં થા કોઇ,
ચહુ ઓર જગહપર ઉનકા, પ્રચાર કર ગયા હૈ દેખો૦
વેદોકા ભાષ્ય કરકે, વિદ્યા વ યોગ બલસે;

સચ્ચે ધરમકે જનદીગ, અસરાર કર ગયા હૈ. દેખો૦
સસ્કૃત વ માતૃ ભાષા, જો હો ચુકીથી મુર્દા,
ઉસકો પુન જીલાકર, જાદાગ કર ગયા હૈ, દેખો૦
હિંદુ ગુલામ કાફીર, જો હો ગયે થે આર્યા,
આર્યા બનાફીર ઉનકો, સરદાર કર ગયા હૈ દેખો૦
મત ઔર મતાતરો કો, દીવાન ઔર કિલો કો,
યુક્તિ કે ફાવડે સે, મિસમાર કર ગયા હૈ દેખો૦
ગુરૂકુલ કા યહ તરીકા, બનનાકે આર્યો કે,
બ્રહ્મચર્ય આશ્રમ કા, ઉદ્ધાર કર ગયા હૈ. દેખો૦
હોને ન પાવે કોઇ, ઇસાઇ ઔર મુસલ્માં,
યુ આર્યો કી સેના, તૈયાર કર ગયા હૈ દેખો૦
બેકર યતીમ બચ્ચે, લાચાર સાજો યાહિ,
સબ આર્યો કો ઉનકા, ગમખ્વાર કર ગયા હૈ દેખો૦
ક્યો કર ભલા મમાને કુજે ન બહરે આજમ,
ક્યોં કર બયાં હો સારે, જો કાર કર ગયા હૈ દેખો૦
માને ન માને કોઇ, પર હક તો યહ હૈ માલિક,
બાગે-ધરમ કો સ્વામી, ગુલજાર કર ગયા હૈ દેખો૦

ભજન (૩૪)

આજાનારે ઇસ વૈદિક ધરમપર,
આજાનારે, ભાઇઓ આજાનારે. સભી આજાનારે ઇસ વૈદિક૦
યહ તો ઇશ્વર કી હય બાની, સારે રૂષિયો મુનિયોં માની,
રૂષિ દયાનંદ ફર્માતી, કહને જીસકો સબ કલ્યાણી
છોડો જુઠાં કરમ, ન ગવાઓ જનમ, કુછ ખાઓ શરમ,
પકડો વૈદિક ધરમ, પકડો વૈદિક ધરમ. આજાનારે.

જો કોઇ પઢે પઢાવે, નાલે યોગાભ્યાસ કમાવે,
સો વહ પરમાનંદ કો પાવે, યહી વેદ હમેં સિખલાવે,
કહી સચ્ચા કરમ, જીસે કહતે ધરમ, જો કોઇ જાને મરમ.
આવે ઇસકી શરન, આવે ઇસકી શરન.
કહે પરશુરામ સુન ભાઇ, સારે હિંદુ મત ચિત ભાઇ,
ચાહે મુસલમાન કસાઇ, કોઈ મત વાલે હો ભાઇ,
સબને આજાનારે ફલ પાજાનારે દુઃખ ઉઠાજાનારે,
સુખ પાજાનારે, સુખ પાજાનારે આજાનારે૦

ભજન (૩૫)

વેદોં કી આજ્ઞા અમ તો કેનાકે દેશ દેશ મે,
બ્રહ્મચર્ય પૂર્ણ ધારો વેદ પઢનો સુન્દર ચારો,
જ્ઞાન કો બઢાદો દેશ દેશ મે વેદો૦ ૧
ફિર ગૃહસ્થ આશ્રમ લેના ધર્મમે સદા ચિત્ત હિત દેના,
સત્ય પથ ચલાદો દેશ દેશ મેં. વેદો૦ ૨
ફિર વનસ્થ હોના ચાહિયે, ચિત હિત મે દેતે રહિયે,
ગુરૂકુલ બનાદો દેશ દેશમે વેદો૦ ૩
હોય ફિર સન્યાસી સ્વામી, સત્ય માર્ગ હોના ગામી,
ધર્મ કો સુના દો દેશ દેશમેં. વેદો૦ ૪
હિંસા ઝુઠ ચોરી બાધક, તજ કે સત્ય બોલ પાઠક,
એક મત કરા દો દેશ દેશ મે. વેદો૦ ૫

ભજન (૩૬)

કીન્હા ઉપકાર દયાનન્દ સ્વામીને, વેદો કા ભાષ્ય બનાયા.
સીધા મારગ બતલાયા, જહા મત ખડે હજાર દયા૦ ૧
કઇ વિદ્યાલય બનવાયે, કઇ દિનાલય ખુલવાયે,
કિયા વિદ્યાકા પ્રચાર દયા૦ ૨

જાતિ અભિમાન મિટાયા, વર્ણાશ્રમ ધ્યાન દિલાયા,
ઉઠે સોતે નર નાર. દયા૦ ૩
ઋષિયોં કે યજ્ઞ બતાયે હમકો કરને સિખલાયે,
શુદ્ધ હો વાયુ બાર દયા૦ ૪
રિપુ ભી ઉપમા કરતે હઈ, અબ અર્થ લોટ ધરતે હઈ,
ખુબ કર રહે વિચાર દયા૦ ૫
આપી ઇન્દ્રિય બતલાવે, ચીરો કા હરન છિપાવે,
કૃષ્ણ તો ચોર ન જાર દયા૦ ૬
હો ધન્યવાદ ઋષિ તુમ કો, જો પ્રાણ દાન દે હમ કો,
મોક્ષ કે પહુંચે દ્વાર દયા૦ ૭

ભજન (૩૭)

હે દયામય હમ સબોંકો શુદ્ધતાઇ દીજીએ
દુર કરકે હર બુરાઇકો, ભલાઇ દીજીએ અતરો
એસી કૃપા ઓર અનુગ્રહ, હમપર હો પરમાત્મા
હો સભાસદ ઇસ સભા કે સબકે સબ ધર્માત્મા હે૦
હો ઉજાલા સબકે, મનમે જ્ઞાનકે પ્રકાશસે,
ઓર અધેરા દુર સાગ, હો અવિદ્યા નાશસે હે૦
ખોટે કર્મોસે બચે સબ, તેરે ગુણ ગાવે સભી,
છુટ જાવે દુખ સારે, સુખ સદા પાવે સભી હે૦
સારી વિદ્યાએકો શીખે, જ્ઞાનસે ભરપુર હો,
શુભ કર્મમે હોવે તત્પર, દુષ્ટ કર્મ સબ દુર હો. હે૦
યજ્ઞ હવનસે હો સુગધીત, અપના ભારતવર્ષ દેશ,
વાયુજલ સુખદાઇ હોવે, જાએ મીટ સારે કલેશ હે૦
વેદ કે પ્રચારમેં હોવે સભી પુરૂષાર્થી,

હોવે આપસમે પ્રિતિ, ઓર બને પરમાર્થી હે૦
લોભી ઓર કામી ક્રોધી, કોઇ ભી હમમે ન હો,
સબ વ્યસનોંસે બચે, ઓર છોડ દેવે મોહકો. હે૦
અચ્છિ સંગત મે રહે, ઓર વેદ મારગ પર ચલે,
તેરે હી હોવે ઉપાસક, ઓર કુકર્મોસે બચે. હે૦
કીજીયે કેવલકા હૃદય, શુદ્ધ અપને ગ્યાનસે;
માન ભકતોમે બઢાઓ, ઉસકા ભક્તિ દાનસેં હે૦

ભજન (૩૮)

છોડો ન તુમ ધરમ કો ચાહે જાન તનસે નિકલે,
સચ્ચા સખુન હો લેકિન શીરી દહન સે નિકલે.
ઇશ્વર કહાં વહ ભાઇ, અફસાના હોગયે ક્યા.
માતા કૌશલ્યા કે વહ જો થે બતન સે નિકલે. છોડો૦ ૧
હર વક્ત હે મૌત સર પર ચલ લે લે તોશા ભાઇ,
ભક્તી બિનય કી કરલો જિતનિ ઇસ તનસે નિકલે. છોડો૦ ૨
ચુન લો કરમ ધરમ કે બહરે જવાની મેં ગુલ,
નહી તો ખિજામે રોતી બુલબુલ ચમન સે નિકલે. છોડો૦ ૩
રકખા હઇ ક્યા વહા પર કૈસી હઇ વસ્તી સોચો,
જિતને રૂપીજન નિકલે સબહી વહ બનસે નિકલે છોડો૦ ૪
અચ્છે અમલ હો જબ કિ સમઝે ધરમ હઇ ક્યા શય,
તાઉનો હઇજા કયો ના ફિર તો બતન સે નિકલે. છોડો૦ ૫
અન્ધેરા મિટા લો સુરજ ચમકા હઇ સોનેવાલો,
ઉઠો તઇયાર ભી અપને અપને મસકન સે નિકાલે. છોડો૦ ૬
ધન સે ધરમ કરો તુમ નહી તો સમઝલો આજિજ,
સિકન્દર કે હાથ દોનો ખાલી કફન સે નિકલે. છોડો૦ ૭

ભજન (૩૯) મનને ઉપદેશ

અબ તો મન ચેત હેત ઇશ્વર સેલારે (૨) ટેક
વિદ્યાકા કર પ્રચાર, અવિદ્યા કો દે બડાર,
ચાર વર્ણ આશ્રમોકો ઠીક હી નિભારે અબ તો મન ચેત૦
અમતો કર કુછ વિચાર, ધર્મહીકે રહ આધાર,
યાર જીવ મૌતસે તો કોઇ ના બચા રે અબ તો મન ચેત૦
ધાર દયા દાન જ્ઞાન, જાન સમજો એક સમાન,
ધ્યાન કરકે ઇશ્વર કા જન્મ કો સુધારે અબતો મન ચેત૦
કાલ કેલ ગાલબીચ, જાત રે નરતપન બીચ,
જાગ કાહે જાત હાથ હાથ તૂ પમારે અબ તો મન ચેત૦
જીતના યહ હે પરિવાર, જો કરત પ્રેમ પ્યાર,
વહી તોહ આવેગે બનકે બીચ ડારે અબ તો મન ચેત૦
ઇન્દ્રિયોંકા કર લે દમન પ્રાણ પવન કર લે શમન,
ઓંકાર કર લે જપન સ્વર્ગ જાય પ્યારે અબ તો મન ચેત૦
ઉસ દિનકો ભૂલે મત, કાલ કોહે બાકી ગત,
બોલ કૌલ સત્ય પકડ ધર્મ કે કિનારે અબ તો મન ચેત૦
વિદ્વાનોંકી સેવા કર, ધૂર્ત જનસે તૂ ના ડર,
કરલે તૂ ધર્મ કોઇ સદા ના ગ્હારે અબ તો મન ચેત૦
ખુદનલાલ મતિ બાલ, જગતો ચેહે જ જાન
માલ શાલ ઔર દુશાલ સભી છોડ જાગે અબ તો મનચેત૦
સ્વામી આનન્દ કન્દ, મન્દ અન્ધ કાટે ફન્દ,
દેકર કુછ જ્ઞાન દિયા હમકો અબ જગારે અબ તો મન ચેત૦
છાયા યહ અતિ અધેર, માયા તો હે રહી ઘેર,
કેર સભી કર્મોકા જગતમે લગા રે અબ તો મન ચેત૦

ભજન (૪૦) ધ્વનિ.

શરણ અપની મેં રખ લીજે, દયામય દાસ હુ તેરા,
તુમ્હેં તજ કર કહા જાઉ હિતૂકો ઔર હૈ મેરા શરણુ અપની મે૦
ભટકતા હૂ મે મુદ્દત મે નહી વિશ્રામ પાતા હુ,
દયાકી દૃષ્ટિસે દેખો નહી અબ ડૂબતા બેડા શરણુ અપની મે૦
સતાયા તીન તાપોકા ગીરા તેરી શરણુ આકર,
જન્મતે મરતે દુ ખ પાતે હુઆ દમ નાકમે મેરા શરણુ અપની મે૦
ભક્ત ભય મેટને વાલા સિવા તેરે ન હૈ કોઇ,
તૂહી હૈ દીન હિતકારી ભરોસા નાથ હૈ તેરા શરણુ અપની મે૦
હુઆ અબ તગ દુનિયાં સે તુમ્હી પર આશા હૈ મેરી,
દયા બલદેવ પર કરકે બનાલે નાથ નિજ ચેલા. શરણુ અપની મે૦

ભજન (૪૧)

આત્મામે રગ બહે કયોં નહી મન નહાવે ટેક
ઇન્દ્રિયોં કો જીત પ્રીતિ ઇશ્વર મે લાવે
પાવે કહા વહ પરમ ધામ જો ઇત ઉત જાવે.
દીનોકો દે લે દાન સજ્જનોકા કરલે માન,
તજ દે અભિમાન પ્રાણી અન્તકાલ ખાવે.
સત્યકા તૂ કર વ્યવહાર જન્મ કો તૂ લે સુધાર,
ધૂર્તતાકા ડાલ જાલ પાપ કયો કમાવે
ભાઈ બન્ધુ મિત્ર યાર બનમે તો હૈ આવે ડાર,
છૂટ જાવે સબ પરિવાર એક ધર્મ સાથ જાવે
નવલસિંહ બાર બાર ઇશ્વર હી કો તૂ પૂકાર,
મનુષ્ય કા શરીર ફેર હાથ નહીં આવે

ભજન (૪૨)

હે હરિ હમ દીન હે નિર્ગુણ વે ચારે પુરખતા,
પતિત પાવન નામ તેરા કર દયા હમ પર સદા. ૧
હે અવિદ્યા છાઈ હમ પૈ ભૂલ ગઈ સુધ બુધ સભી
પાપ કે સાગર મે સબ ડુબતે હે લે બચા. ૨
છોડ કર વેદો કી રીતિકો કરે અનરીત હમ,
અજ્ઞાનને મંઝધાર મે હમ કો દિયા અબ હે ગીરા. ૩
પાપસે ભરપૂર હૈ ઉઠ ન સકે હમ આપસે,
કુછ હમારી દુર્ગતિ હૈ હે દયામય લે ઉઠા. ૪
રોજ્જે શબ તેરી તરફ મનકો રજુ કરતે હે હમ,
એક પલ જમતા નહી હૈ નાગ હા પડતી બલા ૫
ઐસી કૃપા ઔર અનુમહ હમ પૈ હો પરમાત્મન,
પાપકા નકશા હમારે દિલસે અબ તૂ દે મિટા ૬
આવે શરણાગત તેરી મનકો કરે મજબુત હમ,
ફિર કરે ન પાપકો તેરે હી ગુણ ગાવે સદા ૭
યહ અરજ હમદીન કી સુન લીજીએ અબ હે હરિ,
વેદ વાણીકી તરફ મનકો હમારે દે લગા. ૮

ભજન (૪૩) સત્સગ

સદા તુમ કરતે રહો સત્ પુરૂષોકા સગ (૨)
સત્સગકી મહિમાકો જી ક્યા કોઇ કરે બયાન,
સદાચાર સતસગ કે કારણ હોતા હે કલ્યાણ.
ખોટે પુરૂષોકી સગતિસે હોતી હે મતિભંગ,
વિષસે અમૃતકા ભી પીકર કરદે જહર ભુજગ.
સત પુરૂષોકા સગ કરો તુમ યહી ધર્મકા અગ,
ગહરે જલમે તર જાતા હે લોહા કાષ્ટ કે સગ.

પાની પડતે પડતે ભાઇઓ ઘીસ જાતા હે પાષાણ
ઋષિ સંગને કિયા ભીલકો વાલ્મીક ગુણવાન.
બન બન ફિરકે સ્વામી દયાનન્દ કીના ખૂબ વિચાર
આખિર વૃજાનન્દ કે સંગસે કીન્હા દેશ સુધાર.
અન્તિમ બિનતી હે 'ચન્દ્ર' કી લીજે મનમે ધાર
આર્યજનોકી સંગતસે તુમ હો જાઓગે પાર.

ભજન (૪૪)

સબ કહો મહાશય ઓ૩મ્ ઓ૩મ્ ઓ૩મ્
સબ નામોસે હૈ યહ પ્યારા આદીમે વેદોને ઉચ્ચારા.
મૂલ મન્ત્ર મહિમા હે અપારા ઇસે ધારણ કરો સારી કોમ,
કોમ, કોમ, કોમ, કોમ, કોમ. કોમ કોમ, કોમ, સબ કહો મહાશય૦
અકાર ઉકાર મકાર મિલાકર વિશ્વરૂપ વિરાટ દિખાકર અનેક,
ગુણ ખુશ હો દિન ગાકર, આનન્દ હો જાય ખિને રોમ,
રોમ રોમ, રોમ રોમ રોમ, રોમ, રોમ રોમ સબ કહો મહાશય૦
કામ ક્રોધ મદ લોભ કો હરતા, શોક મોહ દૂર યહ કરતા.
શુદ્ધ પ્રકાશ હિયે મે ભરતા, જૈસે ગગન મે રવિ સોમ.
સોમ સોમ, સોમ સોમ સોમ, સોમ સોમ સોમ સબ કહો મહાશય૦
ઘીસા કહે ભટીપુર બાસી મુક્તિ દેત ઈશ્વર અબિનાશી,
આવાગમન કી જાય ફાસી, બઢે ભકિત કા ઉરમેં જોમ.
જોમ જોમ, જોમ જોમ જોમ, જોમ જોમ જોમ સમ કહો મહાશય૦

ભજન (૪૫)

પ્રભૂ કો ભજલે પ્રાણી હોજા પાર પાર પાર
કુછ ખબર નહી હે પલકી જોડી હૈ માયા છલકી
કયો ખોઇ હૈ શુદ્ધિ અકલકી પડેગી માર માર માર. પ્રભૂ કો૦

નહી માત પિતા કોઇ સાથી, જીતને હૈ તેરે નાતી,
એક ધર્મ રહેગા સાથી, ઔર નહી યાર યાર યાર પ્રભૂ કો૦
પ્રભૂ અજર અમર અબિનાશી, હે સબ ઘટ ઘટ કે બાસી.
કાટેગે દુ ખો કી ફાંસી, વહ કરતાર તાર તાર. પ્રભૂ કો૦
જો કરે ભજન ઇશ્વરકા, દુ ખ નિકલ જાય ઇસ ખનનકા
વહ માલિક ચર ઔર અચરકા કહે નત્થુ હર બાર બાર બાર પ્રભૂ કો૦

ભજન (૪૬)

સુમરિન બિન ગોતે ખાઓગે
કયા લકર તને જન્મ લિયા હય, કયા લેકર ચલ જાઓગે. સુમ૦
મૂઠી બાંધે આયા જગત્ મે હાથ પસારે જાઓગે. સુમ૦
યહ તન હૈ કાગજકા પુડયા બૂદ પડત લગ જાઓગે સુમ૦
કહત કબીર સૂના ભાઇ સાધો અક સત્ય બિના પછતાઓગે સુમ૦

ભજન (૪૭)

ओ३म् જપન કયો છોડ દિયા તૂને **ओ३म्** જપન૦
ક મ ન છોડા ક્રોધ ન છોડા, સત્ય બચન કયો છોડ દિયા તૂને૦
ઝૂઠે જગમે દિલ લલચાકર, અસલી બતન કયો છોડ દિયા તૂને૦
કૌડો કો તો ખૂબ સભાલા, લાલ રત્ન કયો છોડ દિયા તૂને૦
જિસ સુમરિનસે અતિ સુખ પ વે, તિન સુમ નિ કયોછોડ દિયા તૂને૦

ઇશ્વર સ્તવન (૪૮)

(રાગ ભૈરવી દાદરો આજાનારે ઇસ વૈદિક ધરમપર)
કૃપાળુ રે કૃપા તારી જગત પર ટેક.
તારી કૃપાથી પ્રાણી માત્ર સૌ, રહે છે આનદ ધારી
આ જગ ભર. કૃપાળુ રે ૧
તુજ કૃપા બળેથી થાએ, આનદ અર્ણવ જે ઉભરાયે

વર્ણન વાણીથી ન થાએ સમજાવ્યુ તે ના સમજાએ.
તુ સર્વનો આધાર, તારી ગતી અપાર, કોઇ પામે ન પાર
કૃપળુ રે કૃપા તારી ૨

નહિ તુ રસ જે રસના ચાખે, નહિ તુ રૂપ જે દૃષ્ટિ દાખે,
નહિ તુ ગંધ જે ઘ્રાણુ જાણે, નહિ ત્વચા સ્પર્શ પ્રમાણે
સર્વે સૃષ્ટિ કરનાર નિરંજન, નિરાકાર, તુ સવ નો
આધાર. કૃપાળુ રે. ૩

સખ્યામા તુ નહિ ગણાયે, દિશા કાળે નહિ સમાયે,
જળ સ્થળાદિ સર્વ જગાએ રહ્યો છે વ્યાપી તુ જગરાયે
તું છે દાની દાતાર તારી ગતિ અપાર, કોઇ પામે ન પાર
કૃપાળુ રે ૪

જય જય સચ્ચિદાનંદ સ્વામી, જય જય વિભુ તુ અતર્યામી,
જય જય તુજ શરણે શિરનામી, હરદમ રહુ જગે વિરામી,
સાગર રૂપી સમાર તરી જાવાને પાર, નમુ
વારવાર કૃપાળુરે ૫

ભજન (૪૯)

મરતે મરતે મર ગયે, લેકિન ન છોડા આનકો,
આકે દેખો દોસ્તો, ઇસ રાજપૂતી શાનકો મરતે૦
સેંકડો ઝેલી મુસીબત, રંજો ગમ લાખો સહે;
જાન તક દેદી બચાયા, લેકિન ન દી ઇમાન કો૦ મરતે૦
ખાક સે પૈદા હુએ, ઔર ખાકહીમે મિલ ગયે,
ધર્મ પર કાયમ રહે, સમજા નહિ કુછ જાનકો૦ મરતે૦
રામ ગૌતમ કૃષ્ણકા, કયો નામ હૈ સિરદે જીયા,
કૌમકી ખિદમત મેં છોડા, ગંજ કે સામાન કો૦ મરતે૦
યાદ રકખો રાસ્તો હરગિજ, ભુલના મત કભી;

દર્દદિલ કે બાસ્તે, પૈદા કિયા ઇન્સાન કો— મરતે૦
એકચરોસે મિજલિસોસે, લમ્બી ચોડી બાતસે;
દિલકો નફરત હો ગઇ, નફરત હૈ ઇનસે કાનકો૦ મરતે૦
કર દિખાઓ કુછ અગર, હૈ હિમ્મતો મરદાનગી,
જંગજૂ કબ છોડતે હૈ, જંગ કે મયદાન કો મરતે૦
હૈ અબસ ઇસ ચન્દ રોજા, જિન્દગાનીકા ગરૂર;
મરતે દમ તક ધર્મ કો. કાયમ રખો ઇમાન કો. મરતે૦

ભજન (૫૦)

તેરી સત્તાકે બીના, પ્રભુ મંગલ મૂળ;
પત્તા ભી હિલતા નહીં ખિલે ન કોઇ ફૂલ
જિસ મેં તેરા નહિ વિકાશ,
એસા કોઇ ફૂલ નહિ હૈ. ટેક—
મૈ ને દેખ લિયે સબ ઠૌર તુઝસા માયિક મિલા ન ઔર
સબકા એક તુહી સિર મૌર,
ઇસમે કુછ ભી ભુલ નહિ હૈ, જિસમેં તેરા નહિ૦ ૧
તુઝસે મિલકર કરૂણા કન્દ મુનિવર પાતે હૈ આનંદ
તેરા પ્રેમ સચ્ચિદાનદ
કિસ કો મગળ મૂળ નહિ હૈ જિસમે૦ ૨
હર ધર ધર્મ અધર્મ વિચાર, ગુરુજન કહે પુકાર પુકાર
ઉનકા બેડા હો ગયા પાર,
જિસકે તૂ પ્રતિકુલ નહિ હૈ જિસમે તેરા૦ ૩
જો નર પાય વિશદ વિશ્રામ—જીવન મુક્ત હુવે નિષ્કામ
ઉનકો હૈ શંકર સુખધામ
તેરા ન્યાય ત્રિશુલ નહિ. જિસમે તેરા૦ ૪

ભજન (૫૧)

દુહા. આપના લેતા હૈ જિસે, શંકર પરમોદાર,
દેતા હૈ ઉસ જીવકો, જીવન કે ફલ ચાર.

જગદાધાર દયાળુ ઉદાર, જિસ પર પુરા પ્યાર કરેગા ટેક.
ઉસકી બિગડી ચાલ સુધાર, સિરસે ભ્રમકા ભૂત ઉતાર,
દે કર મંગલ મૂલ વિચાર, ઉરમે ઉત્તમ ભાવ ભરેગા,
જગદાધાર દયાળુ પ્યાર કરેગા૦ ૧
દૈહિક, દૈવિક, ભૌતિક તાપ, દાહક, દમ્ભ કુકર્મ કલાપ,
અગલે પછલે સંચિત પાપ લેકર સાથ પ્રમાદ મરેગા,
જગદાધાર દયાળુ પ્યાર કરેગા૦ ૨
કરકે તન, મન, વાણી શુદ્ધ, જીવન ધાર કર્મ અવિરૂદ્ધ
બનકર, બોધ વિહારી બુદ્ધ, દુસ્તર મોહ સમુદ્ર તરેગા.
જગદાધાર દયાળુ પ્યાર કરેગા૦ ૩
અનુચિત ભોગોસે મુખ મોડ, અસ્થિર વિષય વાસના છોડ,
બન્ધન જન્મ, મરણુ કે તોડ, શંકર મુક્ત સ્વરૂપ ધરૈગા.
જગદાધાર દયાળુ પ્યાર કરેગા. ૪

ભજન. (૫૨)

દોહા—તન વોહિત ભવસિંધુમેં, ડુબ ચૂકે બહુવાર;
અબતો દીન દયાલ પ્રભુ, કરદે બેડા પાર,

ડગમગ ડોલે દીનાનાથ, નૈયા ભવસાગરમે મેરી. ટેક
મૈંને ભરભર જીવન ભાર, છોડે તવ વોહિત બહુવાર
પહુંચા એક નહિ ઉસ પાર,
યહભી કાળચક્રને ઘેરી ડગમગ ડોલે૦ ૧
ટૂટા મેરૂ દંડ પતવાર, કર પગ પાતે ચલે ન ચાર,

માની મન માઝીને હાર,
દરશે દુરગતિ રાત અંધેરી–ડગમગ ડોલે૦ ૨
અટકે અધ ઝપ નજ ભજ ગ, ઝટકે પટકે તાપ તરંગ;
પડકર કર્મ પવનકે મગ,
તરની ભરતી હૈ ચપ્પ ફેરી–ડગમગ ડોલે૦ ૩
ઠોકર મારણા ચક્કરી ખાય, ફટકર ડૂબ જાયગી હાય,
શકર અપતો પાર લગાય,
તેરી મારે ગ્હી બહુતેરી ડગમગ ડોલે૦ ૪

ભજન (૫૩)

ઇશ્વર સ્તવન

(નમામિ મહિષાસુર ની—એ રાગ

નમામિ મગળ જગના પતિ (૨)
નમામિ દયાળા વિમળ ધીપતિ—ટેક ।
નિત્ય શુદ્ધ બુદ્ધ મુકત વિભુવર—
સચ્ચિદાનંદ શ્રી પતિ,
સકળ જગદાધાર પ્રભુજી (૨) મગળ જગના પતિ
નિર્વિકાર અનાદિ અનુપમ—
અજર અક્ષર અઘહરા,
અભય પદ અવિચળ તમારૂ (૨)મંગળ જગનાપતિ
અકથ અદ્દભુત રૂપ ગુણ તમ—
ગહન રતિ કૃતિ છે અતિ,
મર[1] વચાર કરે મહામતિ (૧)—
સુખકરા ! મુદભરા ! ભયહરા ! ઈશ્વરા !

---

૧ ભલે

દુઃખ વિદારક ભવ સુધારક
જગ ઉદ્ધારક શંકરા,[૨]
તરણ તારક દુષ્ટ મારક (૨) મંગળ જગના પતિ

ભજન (૫૪) આધુનિક ઇશ્વર સેવા કૈસી હૈ. ગઝલ.

અજબ હેરાન હુ ભગવન, તુમ્હે કેસે રિઝાઉં મે,
નહિ કોઇ વસ્તુ હે એસી, જિસે સેવામે લાઉ મે
કરૂં કિસ તૌર આવાહન, કિ તુમ મોજુદ હો હરજા;
નિરાદર હે બુલાનેકો, અગર ઘંટી બજાઉં મે.
લગાના ભોગ કુછ તુમકો, યહ એક અપમાન કરના હે,
ખિલાતા હે જો કુલ સસાર કો, ઉસકો કયા ખિલાઉ મે.
તુમ્હી હો મૂર્તિ મે ભી, તુમ્હી ફુલોકે અન્દર હો,
ભલા ભગવાન પર ભગવાનકો કેમે ચઢાઉ મે.
હે જિસકી જ્યોતિસે રોશન, એ સુરજ ચાંદ ઓર તારે,
મહા અન્ધેર હે ઉસકો, અગર દિપક દિખાઉં મે.
ભુજાયે હે ન ગર્દન હે, ન સીના હે ન પેશાની,
તુમ હો નિર્લેપ નારાયણ, કહા ચદન લગાઉં મે.

ભજન (૫૫) ઉપદેશ.

આજ મિલ સબ ગીત ગાઓ ઉસ પ્રભુ કે ધન્યવાદ,
જિસકા યશ નિત્ય ગાતે હે, ગન્ધર્વ મુનિજન ધન્યવાદ.
મન્દિરોમે કન્દિરોમે, પર્વતો કે શિખરે પર,
દેતે હે લગાતાર સૌ સૌ બાર, મુનિવર ધન્યવાદ.
કરતે હે જગતમે મગલ પક્ષિગણ હર શાખ પર,
પાતે હૈ આનદ મિલ ગાતે હૈ સ્વરભર ધન્યવાદ
કુએ મે તાલાવમે, સિન્ધુકી ગહરી ધારમે,
પ્રેમ રસમે તૃપ્ત હો, કરતે હે જલચર ધન્યવાદ

---

૨. કલ્યાણકારી.

સાદિયો મેં જલસયો મે, યજ્ઞ ઓર ઉત્સવ કે આદિ,
મીઠી સ્વરસે ચાહિયે કરે, નારી નર સબ ધન્યવાદ
ગાન કર અમિચન્દ, ભજના નન્દ કર ઇશ્વર સ્તુતિ,
ધ્યાન ધર સુનતે હૈ, ઓતે કાન ધર ધર ધન્યવાદ,

પ્રભુ નહિ દેખાવાનુ કારણ.

ભજન (૫૬)

(ગઝલ)

અતિશય પાસ હોવાથી,
પ્રભુજી નજર ન આવે,
વિના મલ શુદ્ધિ યોગક્રિયા,
ન સાક્ષાત ઇન્દ્રયથી થાય
નયનના જેમ અંજનને,
નયન નહિ દેખવા પામે,
ધ્વનિ ઉર સકલ નાડીના,
ન કાનો સુણવા પામે
શરીર જઠરાગ્નિના ગરમી,
ત્વચા ના અનુભવી શકતી,
સુગન્ધિ નાક અંદરની,
ન તેને નાસિકા ગ્રહતી
રહે જેમ કાષ્ઠમા અગ્નિ,
તલે તેલય દુધે માખણ,
પ્રભુ તેમજ બધે વ્યાપક,
મથન યોગે દિયે દર્શન

—અતિશય—

સંસાર વગડામાં જીવ મુસાફર.

ભજન (૫૭)

(જ જાગી જીવડા. ઝાઝવા જોઈશુ રાગ)

સંસારી વગડે જીવડો મુસાફર જાયે,
રજાડી તનડે વાહને બેસી સીધાવે,
અનાડી મનડું સારથી સગાથ થાયે. ટેક
દેખી આશા ઝાઝવા, ઇન્દ્રિય ઘોડા ધાય,
લગામ બુદ્ધિ ગઇ છૂટી, મન મૂઢ ગોથા ખાયરે,
નિગ્રહના ચાબૂક પકડે આધીન થાયે૦ ૧
ઇચ્છા તૃષ્ણા કોતરે, કામ ક્રોધ વરૂ વાઘ,
લોભ મોહ તસ્કર મળે, રાગ દ્વેષ બહુ નાગરે,
શમ દમ ધૃતિ ખડગે, શત્રુઓ સર્વે જીતાયે૦ ૨
મદ મત્સરને ટેકરે છાઇ માયા જાળ,
અજ્ઞાની અંધા રહે, ઝાલે રાક્ષસ કાળરે,
ઓ૩મ્ નામ સ્મરણથી ભય, શોક, દુઃખ થાયરે ૩

ભજન (૫૮)

દોહરા

સદા ધર્મ કરતે રહો જબ લગ ઘટ મે પ્રાણ,
ધર્મશાસ્ત્ર મે દશ લિખે ઉસકે ખાસ નિશાન

ધૃતિ ક્ષમા દમોસ્તેય શૌચમિન્દ્રિયનિગ્રહ ।
ધીર્વિદ્યા સત્યમ ક્રોધો દશક ધર્મ લક્ષણમ્ ॥

ટેક—દશ ચિન્હ ધર્મ કે ભાઇ મહારાજ મનુ બતલાતે,
પ્રથમ તુમ ધીરજકો ધારો, દૂજે સબકે બચન સહારો,
તીજે મન અપનેકો મારો, યહી ઉપદેશ સુનાતે મહા૦

ચૌથે તજ ચોરી કા પેશા, મિટે સકલ નર તેરે ક્લેશા;
રહો પાચવે શુદ્ધ હમેશા, સબ ઋષિ મુનિ યે ગાતે મહા૦
છઠે ઇન્દ્રિય બશમે કરના, સપ્તમ ચિત્ત વિચારમે ધરના.
અષ્ટમ વિદ્યા મનમે ભરના, જો તુમ મનુષ્ય કહાતે, મહા૦
નવે સત્યકો ધારણે કીજે, દશવે ક્રોધ નાશ કર દીજે.
પ્રભુ સુમિર મુગતી લીજે, ક્યો વૃથા જન્મ ગવાતે મહા૦

ભજન (૫૯) ચેતાવની

જબ તક તુ હાથમે મનકા, ન મનકા લાયગા,
તબ તલક ઇસ કાષ્ટકી, માલાસે ક્યા ફલ પાયગા
ભૂલકર અજકો અજાકા, આજલો ચેત રહા,
ક્યા દંભી પાખંડસે, પરમાત્મા મિલ જાયગા
ધર્મકા ધન છોડ કર, પુજી બટેરી પાપકી,
બસ ઇસી કરતુતિસે, ધર્માત્મા કહલાયગા ?
ચાહકી ચિનગીસે ચેકા, ચૈન ફિર ચિતકો કહાં,
દેખ ધર કર આગપે, પારા ન ઠિક ઠહરાયગા
દાન દીનોકો ન દેકર, નામકા દાની બના,
ભોગ કે ભૂખે વહાં, જાકર ગતા ક્યા ખાયગા
લોભ લીલા કે લિયે, રચ રંગ શાલા રાગકી,
બોલ બહુરંગી રંગીલે, ગીત કબ તક ગાયગા
સ્વાર્થી ઉપકાર ઔરો, કા કભી કરતા નહિ,
ફિર તુઝે સંસાર સારા, કિસ લિયે અપનાયગા.
જો તુઝ ભાની નહિ, સમકી ભનાઇ તો ભલા,
ક્યોં ન બોલે ભાઇઓકો, ભૂલમે ભરમાયગા
પ્રેમ કાજન દે રહા પરિવારકે આરામ કો,

ફેલ નહિ દેગા કિસિ, દિન ફૂલ કર મુરઝાયગા
ખેલ મેં ખોયા લડકપન, ભોગમે જોબન ગયા,
ભૂલને ભાગી જરા કયા ઓર જીવન આયગા
હૂં પ્યારેકી પુગી હે, દિન કિનારે આ ચુકા,
ચલ નહિ તો ઇસ ઝમેને, મે પડા પછતાયગા
કઠ કી ધર ધર સુનેગે, અન્તકો ધરકે ખડે,
ઉસ ઘડી ' ગદર ' ફિરા, ઘર રોગમે વમરાયગા

ભજન (૫૯) પ્રભુકી સત્તા કવ્વાલી.

સત્તા તુમ્હારી ભગવન, જગમે સમા રહી હે,
તેરી દયા સુગન્ધિ, હર ગુનસે આ રહી હે૦
રવિ ચન્દ્ર ઓર તારે, તુને બનાયે સારે,
ઇન સબમે જ્યોતિ તેરી, એક જગમે સમા રહી હે
વિસ્તૃત વસુન્ધરા પર, સાગર બનાયે તુને,
તેહુ જિનકી મોતિયોસે, અબ ચમચમા રહી હે.
હમ સબ તેરી શરણ હે, તુઝસે યહી વિનય હે,
હો દૂર યહ અવિદ્ય હમકો ભૂલા રહી હે

ભજન (૬૦) [હે અપરંપાર પ્રભુ તમારી મહિમા.

દીજો પ્રભુ દાન અપની હમે ભક્તિગા
હમ આયે શરણ તુમારી, તુમ રક્ષા કરો હમારી
હોય સબકા કલ્યાણ — અપ૦
મત કરો નાથ અબ દેરી, નષ્ટ થાય અવિદ્યા મેરી,
મિટે સારા અજ્ઞાન, — અપ૦
ભારતકી દશા સુધારો, સબકે દ ખોંકો ટારો,
હોય આનન્દ મહાન — અપ૦
કહે વાસુદેવ કર જોડી, એક બીન્તિ સુનીઓ મેરી,
ન હોવે પાવે હાન — અપ૦

ભજન (૫૯) [રાગ ઉપર મુજબ]

ભવસાગરસે નૈયા કીજો પાર ઉતાર,
મુઝે કામ ક્રોધને ઘેરા, મઝ ધાર પડા હે બેડા
કિમ [illegible] ઉતરૂ પાર — ભવ૦
મેરે નાવ [illegible] [illegible] હે [illegible] નહિ માવી હે
સબ [illegible] — ભવ૦
સુત માત પિતા ઔર ભ્રાતા, અબ કોઇ નજર નહી આતા.
ધન [illegible] પરિવાર — ભવ૦
મેરા લોભ ઔર મોહ હટાઓ, આપની ભક્તિ શીખલાઓ
[illegible] — ભવ૦
બલ વાસુદેવકો [illegible] વિનય મેરી સુન લીજે,
[illegible] — ભવ૦

ભજન (૬૦) (રાગ ઉપર મુજબ)

જય જગદાધાર જીવન પ્રાણ આધારે
અજ્ઞાન મહાતમ ટાળો, જ્ઞાન પ્રભાકર, [illegible] પ્રચાર — જીવન૦
આલસ્ય અસર [illegible], પુનિ પાતક પુંજ પ્રજાળો,
હરો ભ્રમ જનિત વિકાર — જીવન૦
ભવસાગર પાર ઉતારો, [illegible],
દયાનિધિ પરમ ઉદાર — જીવન૦
શિવશંકર નામ [illegible] સબ [illegible] કારે,
[illegible] — જીવન૦

ભજન (૬૨) કવ્વાલી.

ભાઇઓ જગતમે આકે, વૃથા હયા હૈ જીના,
મુશ્કીલસે અય [illegible], પાયા મનુષ્યકા [illegible]
અફસોસ [illegible] ન કીના — ભાઇ૦
ઇન્દ્રિય કે વશમેં [illegible] મનકા ગુલામ બનકર,
વિષયોમે ફસકર [illegible], તન મન વ ધન દીના — ભાઇ૦

આયા થા કીસ લીએ તુ, કુછ ભી ખબર નહિ હૈ,
બેહોસ હો રહા હૈ, અય મુર્ખ બુદ્ધિકીના ભાઇ૦
બે મોલ તેરા જીવન, ક્ષણ ક્ષણમે જા રહા હૈ,
હા શોક હૈ તો યહ હૈ, શુભ કર્મ કુછ ન કીના. ભાઈ ૦
અય બાસુદેવ ઉઠો, ગફતમે ક્યો પડે હો,
સમઝો સરાય દુનિયા, યહા પર નસા ન પિના. ભાઇ૦

ભજન (૬૩)

ન હિમત હારનારે, સુખ પાઓ ભારતમાસી, ટેક
રહો ન હરગિજ ન્યર ન્યારે, મિલ કર બૈઠો ભાઇ સારે,
પ્રીતિ પ્રેમસે સત્યાસત્ય નિતારના રે, સુખ૦
હાલત દેશકી દેખા ભાળો, અગી કોઇ તજવીજ નિકાલો,
સારે દેશકે જીરસે કષ્ટ નિવારનારે સુખ૦
બડે તુમારે આનિમ ભારી તુમપર ગફલત હો રહી સારી,
છોડો ગફલત આખા જગી ઉઘાડનારે સુખ૦
દેખો વેદ ઉપનિષદ દર્શન, લાખો તરહ કે ઉનમે હેફન,
ખોલો ઇનકો મિત્રો, તનિક વિચારનારે સુખ૦
બ્રહ્મ વિદ્યામે યહ પુરણ, સૌકાર વિદ્યાકાભી મખજન;
ભુલકે ખન્ને ઇનકો નહિ વિસારનારે સુખ૦

ભજન (૬૪)

નમ હો નમ હો નમ પ્રણુદાતા નમ હો નમ હો નમ પ્રિય તાતા
તુ આકાશ સમ હર સ્થાનમે વ્યાપક, સૃષ્ટિકા રચના તુહી હે વિધાતા નમ૦
અનાયમ હે તુ કાયા તેરી નહિ રે, નિરાકાર હે તુ નહિ જન્મ પાતા નમ૦
અતિ સૂક્ષ્મ સે ભી હે સુક્ષ્મ તુ હે પ્રમ ણુઓ કે ભિ અન્તર સમાતા નમ૦
તુ નાડી ઓર નસકે બંધનમે બહાર, સદામુક્ત ઓર એક રસ કહાતા નમ૦
તુ શુદ્ધ ઓર નિર્મલ તુ હે જ્ઞાનસાગર અવિદ્યાકા નાશક તુ વિદ્યા બઢાતા
નહી પાપકા લેશ તુજમે જરા ભી, ન્યાયકારી હે તુ ન્યાયકો જનાતા નમ૦
સર્વવત સર્વજ્ઞ સબકા દ્રષ્ટા સર્વ સાક્ષી મનકે અંદર સમાતા નમ૦

બ્રહ્માંડકા એક, સ્વામી તુહી હે, સર્વેશ સબકો નિયમમે ચલાતા નમ૦
અકારણુ હે તું આદી તેરા નહી હે. નિરાધાર તુ સબમે શક્તિ બસાતા નમ૦
સૃષ્ટિકે આરભમે વેદદ્વારા પરમસુખ મોક્ષકા રસ્તા દિખાતા નમ૦
નહી પાર પા સકે તેરી દયાકા, અભાગી હે વો જન તુજે જો ભુલાતા નમ૦

ભજન (૬૫)

પરસ્પર તુમ બનો રક્ષક, યેહ ઉત્તમ મત હમારા હે
ખુલે અક્ષર યેહી વેદોમે, ઇશ્વિ ને પુકારા હે, પર૦
હતો મત ગૌમાતા કો, પરાગ્ય જેને હારા હે,
જરા ઇસ ઓગમે દેખો, યેહ ભારથકા સહાગ હે પર૦
હમે જો દુધ મીઠા હે, તુમ્હે મખ્ખન કયા ખારા હે,
તો અરસુબકા કુલ્હાડા હાથમે, પૈર અપને મારા હે પર૦
મુસલમા કયા ઇસાઇ ઓર, યહુદિ કયા નિમારા હે,
યથાર્થ જ્ઞાન જો જાને, વહ ઈશ્વરકા પ્યારા હે પર૦
કહીં ઇજીન કુરાના હે, કહી પુરાણુ અઢારા હે,
પરસ્પર એક કા દ્રોહી ઇસીકા વિન સારા હે. પર૦
સનાતન વેદકા મારગ, ઉસે સબને સિસારા હે,
પ્રેમકા કોષ હે ઉસમે યહ આપ્પાસે નિહારા હે પર૦
થા ઉસકે ભાષ્યમે ગડબડ, દયાનંદને સુધારા હે,
પક્ષકો છોડકર દેખો, વહિ સુખકા કિનારા હે પર૦
ભલાઈ સબકી હે ઉસમે, પ્રભુ પદકા નજારા હે,
સુનો યા લત સુનો યારો, ધર્મકા સચ્ચા નકારા હે પર૦

ભજન (૬૬)

હમારી એક વિનય તુમસે, દયામય દીન હિતકારી,
મિટાઓ મેરે હૃદયકી અવિદ્યા રૂપ અંધિયારી

પ્રકાશિત જ્ઞાન અપનેકા હૃદયમે કીજીયે સુરજ,
મિલે કલ્યાણકા રસ્તા બને હમ સુખકે અધિકારી
ગયા હૈ છૂટ વહ મારગ હમારે પૂર્વ પુરૂષોકા
બિના ઉસકે હમારી હો ગઇ અબ દુર્દશા ભારી,
હમારા ધર્મ વૈદિક થા ઉપાસક આપકે હમ થે
હુવે અબ પથ નાનાહી ઓ નાના ઇષ્ટ ઔતારી
લગે આપસ મે મર લડને હુએ સબ તીન કે તેરહ,
ગઇ ભારત કી સરદારી હુવે અબ ભૂપ બનચારી
અહિંસા ત્યાગ યોગી થા ધર્મ વ્રત પૂર્વ પુરૂષોકા
વહા હિંસક ઔર બટમારા સરાબી ચોર ઔર જવારી
જહા રૂષિ મુનિ થે બ્રહ્મચારી પુરૂષ નારી સદાચારી,
વહા અબ પ્રાય નરનારી હુવે કુલટા ઔર વ્યભિચારી
યહા કે દીન ઔર દુખિયા નહીં ઇમ્દાદ પાતે હે,
મુચડે ભાડ ઔર વેશ્યા ઉડાવે, માલ બદકારી
મચા અધેર અબ એસા હવા બદલી જમાનેકી,
તુમ્હી પર આશા હૈ ભારી તુમ્હી પિતુ બન્ધુ મહતારી
તુમ્હી હો ધર્મ કે પાલક અધર્મી દુષ્ટ કુલ ઘાલક,
સમઝ બલદેવ નિજ બાલક બચાઓ એસ બનધારી

ભજન (૬૭) રાગ ભુપાલી ત્રતાલ.

મન મેરા મદમાતી હાથી કી ન્યાઇ વશમે કદાપી ન આવે હૈ પાપી
નિર્મલ નદી કો કરે હૈ ગદીલા, ઉજલે ગગાજલ ન ન્હાવે હૈ પાપી
અપની સફાઇકો આપ હી બિગાડે, સિર પૈ ધુળ ઉડાવે હૈ પાપી
પરધન પરહિંસા પરનારી ઉપર, લોભક નયન ચલાવે હૈ પાપી
બટ આદી બૃક્ષકી તોડે હૈ, શાખા ગન્નેસ તૃપ્તિ ન પાવે હૈ પાપી
બન્ધનકો તોડેહૈ, અકુશ ન માને હૈ, પાપોકે માર્ગમે ધાવે હૈ પાપી.

ભજન (૬૮)

મર્દો કા ધર્મ્મ કામમે ડરના નહીં અચ્છા,
નામર્દ મે ઉમ્મેદ કા કરના નહીં અચ્છા
ક્યા ગમ પ્રચાર ધર્મમે ગર જાનની જાયે,
બદરસ્મ ઓર બદકામમે, મરના નહિ અચ્છા
બઢના ઉરીજ ખુબ હ, જીસસે હો ફજલે આમ,
જાલિમ વ મક્ખીચૂમ હો, બઢના નહીં અચ્છા
વાદા ન નિભાહના હ યહ નેતાન કી હરકત,
ઇન્સાફ જુબાં દેકે મુકરના નહીં અચ્છા
કરનેમે પહલ સોચ લો, હર કામકા અંજામ
આગેકા કદમ ધરકે, હટાના નહિ અચ્છા
લડના કોઇ ઠીક નહીં, ઇસ જહાન મે,
પર ખાસ કર માબાપમે, લડના નહીં અચ્છા
મહારાજ રામચંદ્ર ને, કરકે દિખા દિયા,
ભાઇકા ભાઇયા સે, ઝગડાના નહી અચ્છા

ભજન (૬૯)

દેખીયો બ્હેનો યે પહિલે કૈસી નારી તુમમેથી
વેદકી જ્ઞાતા, વિવેકી, ધર્મધારી તુમમેથી દેખીયો૦
લોપામુદ્રા ગાર્ગી સુવર્ણા વિદુષી હો ચુકી,
શાસ્ત્રાર્થ કીયે જો પુરુષોને, ન હારી તુમમેથી દેખીયો૦
શોક હૈ આજ ના તક, ન ગીની જાતી,
જહા દમી લીલાવતી સી, ગણીતધારી તુમમેથી દેખીયો૦
હો ચુકે ધૃતરાષ્ટ્ર રાજા, જો કી નેત્ર વહિ ન થે,
જીસકી રાની દુ:ખમે સાથી, રહેને વાલી તુમમેથી દેખીયો૦

દેખીયો સોચ કર મનને, મુઝે આપો કા સુખ ધિક્કાર હ,
બાધ કર પદ્મી રહી, વો ગાધાની તુમમેથી દેખીયો૦
હો ગઇ જલકે સતિ, અપને પતિકે સાથ મે,
ધર્મ વ્રત છોડા નહી યે, વીર નારી તુમમેથી દેખીયો૦
જીમને ક્ષત્રી ધર્મકી, ઇજ્જત પિતાકી રખ લઇ,
પ્રાણ અપને દે ગઇ, કૃષ્ણકુમારી તુમમેથી દેખીયો૦
રાજ કો છોડ ગઈ, સીતા પતિ કે સાથમે
રામકી પ્યારી જનકજી કી, દુલારી તુમમેથી દેખીયો૦
કહા ગઇ વિદ્યોતમા, મદાલસા વિદ્યાધરી
ધર્મની શિક્ષીત પતિની, આજ્ઞાકરી તુમમેથી દેખીયો૦
ઔર ભી નયોગ નાશ બાયે મિમના હો ગઇ
ધમકી ખાતિર જનદોન, જાનવાલી તુમનેથી દેખીયો૦
દેતીથી શીક્ષા પતિકો, આગ બચત પાપમે,
લંકામે મદોદરી, રાવણકી રાણી તુમનેથી દેખીયો૦
કહે બાસુંન બહુનો ા ગઇ હાલત ખરાબ,
છોડ દી વો રીત જો વહો કી જારી ઓરથી દેખીયો૦

ભજન (૭૦)

દયામય છોડકર તુઝકો શરન કિસકી ભલા જાઉં
તુહીં રક્ષક તુમ્હીં પોષક કહો પિતુ માત કહા પાઉં,
પદારથ પ્રાકૃતિક જેતે ન શાન્તી દી દેનગે
સભી કુછ કર લિયે અનુભવ ભલા ફિર કયો મૈં અજમાઉં
જહાં દે ગેહને ઉત્તર સખા સમાજ સમ્બન્ધી,
વહાં તેરે ભરોસે પર પ્રભુ નિર્ભય મ કહલાઉં,
અંધેરી રાત ભયકારી જહાં સુનસાન જંગલ હો.

ઘિરા હું દુષ્ટ જીવોસે વહાં ભી મે ન ઘબરાઊં
તુમ્હી સ્વામી પ્રભુ મેરે તુમ્હી પ્રાણોકે પ્યારે હો.
હો પાઠક પર દયાદ્રષ્ટી તેરા દિન રૈન ગુન ગાઉં

ભજન (૭૧)

મુઝે ક્યા મૌતકા ડર હૈ, નહીં યહ આત્મા મરતી,
ન ભાલા કાટ સકતા હૈ અસર ન તેગ કુછ કરતી ૧
નહીં એ ફતે મે છેદી જાતી બાણા તીરો મે,
ન સકતા બાંધ ઉસકો કોઇ લોહેકી જંજીરો મે ૨
નહીં જલના કભી મુમકન આગકે શોલોસે ઇસકા,
ગલા સકતા નહીં જલકા હો ચાહે લાખ ભી કતરહ ૩
ન ઇસકો ધુપ દુખ દેતી ન ઠંડક હીસ્તાતી હૈ,
ફકત યહ જિસમ હી હૈ જાન પર આફતકો આતી હૈ ૪
ધર્મ હી સબ જગતકી વસ્તુઓમે મુઝકો પ્યારા હૈ,
ધર્મ હી જિંદગી ઔર બાદ મરનેકે સહારા હૈ ૫
કટાયે હાથ પૂરણને ધર્મ કે વાસ્તે દોનો,
ચુને ઇટોમે પ્યારે લાલ ગુરુ ગોવિન્દકે દોનો ૬
ધર્મ કે વાસ્તે પ્રહેલાદ અગ્નીમે જલાયા થા,
ધર્મ કે હી લિયે ગુરુ તેગને ભી સિર કટાયા થા ૭
હરીશ્ચન્દ્રને ખાતર ધર્મ કે ભંગીકી સેવા કી,
ધર્મકે વાસ્તે દશરથને આખર જાનહી દેદી. ૮
ધર્મને હી છોડાયા રામસે થા રાજ અજુધ્યાકા,
ધર્મકે વાસ્તે ધ્રુવને કિયા થા બનમે જા ડેરા ૯
ધર્મકે વાસ્તે ગર જાન પર આફત ભી આ જાવે,
જાન જાવે બલાસે ન ધર્મ હરગિજ ચલા જાવે. ૧૦

ઉનહીં વીરોંકે કુલકા એક દીપક મે ભી હૂ બાકી,
ધર્મપર જાન દુગા પ્રણમે લરજશ નહીં આતી ૧૧
નહીં વહ જિદગી ચાહિયે જો જિલ્લતમે કટે હરદમ,
સતારે કી તરહ ચમકે તેરા આજાદ અમ જીવન. ૧૨

ભજન (૭૨) ગઝલ

દયા કરો જન પૈ મેરે સ્વામી તુમ્હારા હમને લિયા સહારા,
તુહી હૈ કર્તા, તુહી હૈ ભર્તા, તુહી હૈ રક્ષક હૈ સર્વાધારા
હે સબમે તૂ તુઝમે સબ જગત હૈ હૈ તૂ અસીમા ભી ઔર નિર્ભય,
કયા ખાક મિટ્ટીમે તુઝકા પાવે જો સુક્ષ્મ દષ્ટિમે ના બિચારા
હે સચ્ચિદાનન્દ નિર્વિકારી યહ સારી સૃષ્ટિ રચાઇ તુમને,
હમારી હાલત સુધારો સ્વામી જગતકે ભ્રમમે તુમ્હે બિસારા.
હે ન્યાયકારી હે જ્ઞાન સિંધો પિતા હમારે હે પ્રાણુદાતા,
ન તેરા આદિ ન અન્ત તેરા ન કોઇ બેટા ન કોઇ દારા
અજર અમર હો અભય અનૂપમ વ નિત્ય શુદ્ધ હો પવિત્ર જ્ઞાની,
નિયમમે સ્થિર હૈ સૂર્ય પૃથિવી આકાશ કે લોક ચન્દ્ર તારા

ભજન (૭૩)

નિરખા નૈન જ્ઞાન કે ખોલ પ્રભુકી જ્યોતિ જગમગાતી હૈ
દેખો દમક રહી સબ ઠૌર, ચમક નહી કહી કુછ ઔર,
પ્યારી હમ સબકી સિરમૌર, ઉજ્વલ અંકુર ઉપજાતી હૈ નિરખો
જિસને ત્યાગે વિષય વિકાર, મનમે ધારે વિમલ વિચાર,
સમઝા સદુપદેશકા સાર, ઉસકો મહિમા દરશાતી હૈ નિરખો.
જિસકો કિયા કુમતિને અંધ, બિગડા જીવનકા સુપ્રબન્ધ,
કુછભી રહા ન તપકા ગન્ધ, ઝટકે પર ન ઉસે પાતી હૈ નિરખો.
જિસને ઝઝટકા ઝરઝેળ, પરખે જડ ચેતનકે ખેલ,
અપના કિયા નિરન્તર મેલ, " શકર " ઉસકો અપનાતી હૈ નિરખો.

ભજન (૭૪) આરતી

જય ત્રિભુવન કર્તા (૨) સમ કે આશ્રયદાતા (૨)
ભય સંકટ હરતા, જય દેવ જય દેવ, જય ત્રિભુવન કર્તા
જડ ચેતન સબ ય ને, મહિમા તવ ગાવે (૨)
રાગત પરાગ સમહો (૨) તુજ કો શિર નાવે જયદેવ
અતુલ તુમ્હારી કરૂણા, વરણી નહિ જાઇ (૨)
મંગલ કીર્તિ તુમ્હારી (૨) ગગન ગગન છાઇ જયદેવ.
તુમ ચેતન પ મેશ્વર, તુમ પરિપૂરણ સ્વામી (૨)
પુણ્યપાપ મમ દેખો (૨) પ્રભુ અન્તર્યામી જયદેવ.
અટન ગાન કી ચહુદિશ, તુમ જ્યોતી વિસ્તારી (૨)
નિરખ નિરખ હો ચકિત (૨) જગમે નરનારી જયદેવ.
હૈ અનન્ત તવ શક્તિ વર્ણન કિમ કીજે (૨)
કરો ગર્વ પ્રભુ ચુરણ (૨) નિજ આશ્રય દીજે જયદેવ
ભિક્ષા યહી હમારી, હે મંગલ દેવા (૨)
નિશ દિન હો ઉત્સાહિત (૨) કરૂ તેરી સેવા જયદેવ

ભજન (૭૫)

જય જગદીશ હરે, પિતા જય જગદીશ હરે,
ભક્ત જનનકે સંકટ, ક્ષણમે દૂર કરે
જો ધ્યાવે ફલ પાવે, દુખે બિનશે મનકા
સુખ સમ્પતિ ઘર આવે કષ્ટ મિટે તનકા ઓમજય૦
માતા પિતા તુમ મેરે શરણ ગહુ કિસ કી

તુમ બિન ઔર ન કોઇ, આશ કરૂં કિસકી, ઓમ્ જય૦
તુમ પૂરણ પરમાત્મા, તુમ અન્તર્યામી,
પરબ્રહ્મ પરમેશ્વર, તુમ સબકે સ્વામી ઓમ્ જય૦
તુમ કરૂણા કે સાગર, તુમ પાલન કર્ત્તા,
મૈં મૂરખ ખલકામી, કૃપા કરો ભર્ત્તા ઓમ્ જય૦
તુમ હો એક અગોચર, સબ કે પ્રાણપતિ,
કિસ વિધિ મીલું દયામય, તુમકો મે કુમતી, ઓમ્ જય૦
દિનબન્ધુ દુ:ખ હર્તા, તુમ રક્ષક મેરે,
કરૂણા હસ્ત બઢાઓ, શરણ પડા તેરે ઓમ્ જય૦
વિષય વિકાર મિટાઓ, પાપ હરો દેવા,
શ્રદ્ધા ભક્તિ બઢાઓ સન્જનોકી સેવા, ઓમ્ જય૦

ओ३म् द्योः शान्तिरन्तरिक्ष ँ शान्तिः पृथिवी शान्ति-
रापः शान्तिरोषधयः शान्तिर्वनस्पतयः शान्तिर्विश्वेदेवा.
शान्तिर्ब्रह्म. शान्तिः सर्व ँ शान्तिःशान्तिरेव शान्तिः सामा
शान्तिरेधि ॥ ओ३म् शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ संपूर्णम् ॥

अथ सन्ध्या ।

॥ अथ गुरुमंत्रः ॥

ओ३म् भूर्भुवः स्वः तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि ॥ धियो यो नः प्रचोदयात् ॥

ઉપરનો મન્ત્ર બોલી શીખા (ચોટલી) બાંધવી.

॥ अथाचमनमत्रः ॥

ओ३म् शन्नो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु.पीतये । शंय्योरभिस्रवन्तु नः ॥

આ મન્ત્ર ત્રણ વાર બોલી દરેક વખત એક એમ ત્રણ આચમન કરવા

અર્થ—હે પરમાત્મન્ ! આ શુદ્ધ અને સ્વચ્છ પાણી અમને શુદ્ધ કરી શાંતિ આપી રોગમાત્રનો નાશ કરે બીજો અર્થ—હે સર્વવ્યાપક પરમાત્મા દેવ અમારી ધાર્મિક ઇચ્છાની તૃપ્તિ માટે આપ કલ્યાણકારી હો અને અમારા પર સુખની વૃષ્ટિ કરો.

अथेन्द्रियस्पर्शमत्रः ॥

ओ३म् वाक् वाक्, ओ३म् प्राणः, प्राणः, ओ३म् चक्षुश्चक्षुः, ओ३म् श्रोत्रं श्रोत्रम्, ओ३म् नाभिः, ओ३म् हृदयम्, ओ३म् कण्ठः, ओ३म् शिरः, ओ३म् बाहुभ्यां यशोबलम्, ओ३म् करतलकरपृष्ठे ॥

આ મન્ત્રો બોલતા જઇ અનુક્રમે ઓઠ, નાસિકા બેઉ બાજુ, બે આખ, બે કાન, નાભિ (ડુંટી), હૃદય, કંઠ, માથુ અને બેઉ હાથ તથા હથેલીનો પાણીથી સ્પર્શ કરવો

અર્થ—હે પરમાત્મન્! આપની કૃપા વડે અમારી બધી ઇન્દ્રિય, મન અને શરીર પવિત્ર અને બલવાન થાય તેના વડે ઉપકાર કરીને અમો યશ પેદા કરી શકીએ.

अथ मार्जनमंत्राः ।

ओ३म् भूः पुनातु शिरसि, ओ३म् भुवः पुनातु नेत्रयोः, ओ३म् स्वः पुनातु कण्ठे, ओ३म् महः पुनातु हृदये, ओ३म् जनः पुनातु नाभ्याम्, ओ३म् तपः पुनातु पादयोः ओ३म् सत्य पुनातु पुनः शिरसि, ओ३म् खं ब्रह्म पुनातु सर्वत्र ॥

આ મંત્ર બોલતા જઇ માથે, આંખોએ, ગળે, હૃદયે, નાભિએ પગોએ, ફરી માથે અને સર્વ અંગોએ પાણી છાટવું

અર્થ—જીવન આપનાર (પરમાત્મા) અમારા, માથાને પવિત્ર કરો, દુઃખથી બચાવનાર (પ્રભુ) નેત્રોને પવિત્ર કરો, ચેષ્ટા કરાવનાર ગળાને પવિત્ર કરો, મહાન (પ્રભુ) હૃદયને પવિત્ર કરો, ઉત્પાદક પ્રભુ નાભિને પવિત્ર કરો, સહનશીલ દયામય પ્રભુ પગોને પવિત્ર કરો. એક રસ સર્વવ્યાપી (ઈશ્વર), ફરીથી માથાને પવિત્ર કરો, અને આકાશવ્યાપક બ્રહ્મ આખા શરીરને પવિત્ર કરો.

अथ प्राणायाम मन्त्राः ॥

ओ३म् भूः, ओ३म् भुवः, ओ३म् स्वः, ओ३म् महः, ओ३म् जनः, ओ३म् तपः, ओ३म् सत्यम् ॥

આ મન્ત્ર બોલતા જઇ પ્રાણાયામ કરવા—પ્રાણને રોકવો ક્રમમાં ક્રમ ત્રણ પ્રાણાયામ કરવા

(આ બધા પરમાત્માના વિશેષણ રુપ નામ છે અને તેમનો અર્થ ઉપરના મત્રમા આવી ગયો છે).

अथाघमर्षण मन्त्राः ॥

ओ३म् ऋतञ्च सत्यञ्चाभीद्धात्तपसोऽध्यजायत ततोरात्र्य जायत ततः समुद्रो अर्णवः। समुद्रादर्णवादधि सम्वत्सरो अजायत। अहोरात्राणि विदधद्विश्वस्य मिषतोवशी। सूर्याचन्द्रमसौ धाता यथापूर्वमकल्पयत्। दिवञ्च पृथिवीञ्चान्तरिक्षमथो स्वः ॥

અર્થ—બધી તરફથી દેદીપ્યમાન (જ્યોતિસ્વરુપ) જ્ઞાનમય ઈશ્વર થી સૃષ્ટિ નિયમ અને આધ્યાત્મિક નિયમ પ્રગટ થયા તનાર્થી મહાગાત્રી અને પરમેશ્વરના પ્રકૃતિરુપ સામર્થ્યથી વિદ્યા (જ્ઞાન) અને પરમાણુ ઉત્પન્ન થયાં, પછી રાત્રિ પછી ક્ષોભ પછી જલ ઉપલક્ષિત પઞ્ચભૂત ઉત્પન્ન થયા. ક્ષોભ અને જલાદિ પઞ્ચભૂત બાદ નિયમ પૂર્વક ગતિ ઉત્પન્ન થતાં પછી સમુદ્ર પ્રગટ થયો, સમુદ્રથી સવત્સર ઉત્પન્ન થયો, આ જાગતા જગતને વશમા રાખવા ઇશ્વરે દિવસ અને રાત બનાવતી વખત સૂર્ય, ચન્દ્ર, પ્રકાશવાલાં લોક અને પ્રકાશ વિનાના લોક અન્તરિક્ષ અને આકાશ ઇત્યાદ ઉત્પન્ન કર્યા વિશ્વના રાજાએ સહજ સ્વભાવથી દિન રાત્રિ બનાવ્યાં વિધાતાએ પૂર્વકલ્પ પ્રમાણે સૂર્ય ચન્દ્ર, દિવ્ય લોક પૃથ્વી લોક અન્તરિક્ષ અને મોક્ષ ધામ બનાવ્યા

આ મન્ત્ર બાદ પ્રથમ આવી ગએલ આચમન મન્ત્રથી ત્રણ આચમન પહેલા પ્રમાણે જ કરવા બાદ નીચેના મન્ત્રથી માનસિક પ્રદક્ષિણા કરવી.

अथ मनसा परिक्रमामन्त्राः ॥

ओ३म् प्राची दिगग्निरधिपतिरसितो रक्षिता दित्या इषवः । तेभ्यो नमोऽधिपतिभ्योनमो रक्षितृभ्यो नम इषुभ्यो नम एभ्यो अस्तु योऽस्मान्द्वेष्टि य वयं द्विष्मस्तं वो जम्भे दध्मः ॥

અર્થ—પુર્વ દિશાનો પ્રકાશ સ્વરુપ પરમાત્મા સ્વામી છે બન્ધન રહિત અર્થાત્ સ્વતંત્ર રાજા અને રક્ષા કરનાર છે બાણ અથવા સૂર્ય કિરણ તેના બાણ છે (તે દ્વારા ઈશ્વર પોતાના ભક્તોને જીવન આપી તેમની રક્ષા કરે છે અને તેમના શત્રુઓનો નાશ કરે છે) તે અધિપતિ રક્ષા કરનાર તે બાણોને અમારા નમસ્કાર છે. જે પુરુષ અમારી સાથે શત્રુતા રાખે છે, અને જેની સાથે અમે રાખીએ છીએ તેને (શત્રુતા) આપની ન્યાય વૃત્તિ પર છોડીએ છીએ.

ओ३म् दक्षिणा दिगिन्द्रोऽधिपतिस्तिरश्चिराजी रक्षिता पितर इषवः तेभ्यो० ॥

અર્થ—દક્ષિણ દિશાના પરમૈશ્વર્ય વાલા ઈશ્વર અધિપતિ, આપ પશુ અને જીવજન્તુથી અમારી રક્ષા કરવાવાલા છો. અને જ્ઞાની પુરૂષો દ્વારા અમને જ્ઞાનપ્રદાન કરો છો ઇત્યાદિ. (ઉપર મુજબ)

ओ३म् प्रतीची दिग्वरुणोऽधिपतिः पृदाकू रक्षितान्नमिषवः तेभ्यो० ॥

અર્થ--પશ્ચિમ દિશામા સર્વેથી શ્રેષ્ઠ ઇશ્વર વરૂણ નામક અધિપતિ. હિંસા કરનાર જીવોથી આપ અમારી રક્ષા કરનાર છો. અનાજ આપના બાણ છે, જેના વડે આપ અમારા પ્રાણને પોષો છો. ઈત્યાદિ (ઉપર મુજબ)

ओ३म् उदीची दिक्सोमोऽधिपतिः स्वजो रक्षिताऽशनि-
रिषवः तेभ्यो० ॥

અર્થ—ઉત્તર દિશામાં શાન્તિમય પરમેશ્વર સોમ નામક અધિપતિ આપ અજન્મા અમારા રક્ષા કરવાવાળા છો આપના વિજલીરુપ બાણુ વડે અમારી રુધિરની ગતિ અને પ્રાણુની રક્ષા કરો છો ઇત્યાદિ (ઉપર મુજબ)

ओ३म् ध्रुवा दिग्विष्णुरधिपतिः कल्माषग्रीवो रक्षिता
वीरुध इषवः तेभ्यो० ॥

અર્થ—પાતાલ દિક્ષામાં વ્યાપક ઇશ્વર વિષ્ણુ નામક અધિપતિ આકાશ જેની ગર્દન સમાન છે, આપ રક્ષા કરવાવાળા છો બેલ રુપ બાણો વડે આપ અમારા પ્રાણુની રક્ષા કરો છો ઇત્યાદિ (ઉપર મુજબ)

ओ३म् ऊर्ध्वा दिग् बृहस्पतिरधिपतिःश्वित्रो रक्षिता वर्ष-
मिषवः तेभ्यो० ॥

અર્થ—ઊપરનો (આકાશ) દિશામા વ્યાપ્ત મોટા દેવોનો માલીક અધિપતિ આપ શુદ્ધ પવિત્રાત્મા અને રક્ષા કરવાવાલા સ્વામી છો વરસાદ આપના બાણુ છે । ઇત્યાદિ—

॥ उपस्थानमंत्रः ॥

ओ३म् उद्वयं तमसस्परिस्वः पश्यन्त उत्तरम् ॥ देवं दे-
वत्रा सूर्यमगन्म ज्योति रुत्तमम् ॥

અર્થ—અમે અન્ધકારથી પરે સુખસ્વરુપ પરમાત્માને દેખીને પાર ઉતારનાર દેવોમાં દેવ પ્રકાશમાન ઉત્તમ જ્યોતિને પામીએ છીએ.

ओ३म् उदुत्यं जातवेदसं देव वहन्तिकेतवः ॥ दृशे विश्वाय सूर्यम् ॥

અર્થ—વિશ્વને જોવા સારૂ જે જ્ઞાન છે તે પહેલા જ્ઞાનને આપનાર પ્રકાશમાન દેવને પ્રાપ્ત કરાવે છે જે તેનો (જગતનો) પ્રભૂ છે

ओ३म् चित्रं देवानामुदगादनीकं चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः ॥ आप्रा द्यावा पृथिवी अन्तरिक्ष ँ सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च स्वाहा

અર્થ—આશ્ચર્ય અને બલ સ્વરૂપ મિત્ર શ્રેઠ અને જ્ઞાની પુરુષોના નેત્રરૂપ પરમેશ્વર વિદ્વાનોના મનમા ઉદય પામે છે તેજ (પરમાત્મા) પ્રકાશમાન અને પ્રકાશ રહિત મનુષ્ય લોક અને અન્તરીક્ષમા વ્યાપિ રહ્યો છે, અને તે પ્રકાશસ્વરૂપ સ્થાવર અને જગમનો અન્તર્યામી છે ।

ओ३म् तच्चक्षुर्देवहितं पुरस्ताच्छुक्रमुच्चरत् । पश्येम शरदः शतं जीवेम शरदः शतꣳ श्रृणुयाम शरदः शतं प्रब्रवाम शरदः शतमदीनाः स्याम शरदःशत भूयश्च शरदः शतात् ।

અર્થ—તે દેવોનો હિતકારી દીપ્યમાન નેત્ર (પરમેશ્વર) સૃષ્ટિની પહેલો વિચરે છે (તેની કૃપાવડે) અમે સો વરસ દેખી શકીએ, સો વરસ જીવિએ, સો વરસ સાભળી શકીએ, સો વરસ ઉપદેશ કરી શકીએ, સો વરસ સુધી દીન ન થઇએ, અને સો વરસથી વધારે (દેખી શકીએ) ઉપદેશ કરી શકીએ, અને દીન ન થઇએ તે પ્રમાણેની અમારી સ્થિતી રહો

॥ अथ गुरुमंत्रः ॥

ओ३म् भूर्भुवः स्वः तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि ॥ धियो यो नः प्रचोदयात् ॥

અર્થ—જે પરમેસ્વર પ્રાણ આપનાર, દુખોથી બચાવનાર, ચેષ્ટા કરાવનાર, અને સૃષ્ટિ કર્તા દેવ છે, તેમની પૂજનીય પાપનાસક જ્યોતિનું અમે ધ્યાન કરીએ છીએ તે પ્રભુ અમારી બુદ્ધિઓને સારા રસ્તા તરફ પ્રેરણા કરો

ओ३म् नमः शम्भवाय च मयोभवाय च नमः शंकराय च मयस्कराय च नमः शिवाय च शिवतराय च ॥

અર્થ—આનન્દ દાતા, શાન્તિ આપનાર, સુખનો ઉત્પાદક, જ્ઞાનનો દાતા મંગલ સ્વરૂપ અને મંગલમય પરમેશ્વરને વારંવાર અમારો નમસ્કાર છે.

अथेश्वरस्तुतिप्रार्थनोपासनाः ।

ओ३म् विश्वानि देव सवितर्दुरितानि परा सुव । यद्भद्रन्तन्न आसुव ॥ १ ॥

ओ३म् हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत् । स दाधार पृथिवीं द्यामुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ २ ॥

ओ३म् य आत्मदा बलदा यस्य विश्व उपासते प्रशिष यस्य देवाः। यस्य च्छायाऽमृतं यस्य मृत्युः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ ३ ॥

ओ३म् यः प्राणतो निमिषतो महित्वैक इद्राजा जगतो बभूव। य ईशेऽ अस्य द्विपदश्चतुष्पदः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ ४ ॥

ओ३म् येन द्यौरुग्रा पृथिवी च दृढा येन स्वः स्तभितं येन नाकः। योऽअन्तरिक्षे रजसो विमानः कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ ५ ॥

ओ३म् प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परि ता बभूव। यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नोऽ अस्तु वयं स्याम पतयो रयीणाम ॥ ६ ॥

ओ३म् स नो बन्धुर्जनिता स विधाता धामानि वेद भुवनानि विश्वा। यत्र देवा अमृतमानशानास्तृतीये धामन्नध्यैरयन्त ॥ ७ ॥

ओ३म् अग्ने नय सुपथा राये अस्मान्विश्वानि देव वयुनानिविद्वान् । युयोध्यस्मज्जुहुराण मेनो भूयिष्ठान्ते नम उक्तिं विधेम ॥ ८ ॥

ओ३म् यां मेधां देव गणाः पितरश्चोपासते । तया मामद्यमेधयाऽग्ने मेधाविन कुरु स्वाहा ॥ १ ॥

ओ३म् तेजोऽसि तेजो मयि धेहि वीर्य्यमसि वीर्य्यं मयि-धेहि बलमसि बलं मयि धेहि ओजोस्योजोऽमयि धेहि मन्युरसि मन्युम्मयि धेहि सहोऽसि सहो मयि धेहि ॥ २ ॥

ओ३म् यज्जाग्रतो दूरमुदैति दैवन्तदु सुप्तस्य तथैवैति । दूरगम ज्योतिषां ज्योतिरेकन्तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥३॥

ओ३म् येन कर्माण्यपसो मनीषिणो यज्ञे कृण्वन्ति विदथेषु धीराः। यदपूर्वं यक्षमन्तः प्रजानान्तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ ४ ॥

ओ३म यत्प्रज्ञानमुत चेतो धृतिश्च यज्ज्योतिरन्तरमृतं प्रजासु यस्मान्नऋते किं चन कर्म क्रियते तन्मे मनः शिवसकल्पमस्तु ॥ ५ ॥

ओ३म येनेदं भूतं भुवनं भविष्यत्परिगृहीतममृतेन सर्वम् । येन यज्ञस्तायते सप्तहोता तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ ६ ॥

ओ३म् यस्मिन्नृचः साम यजूꣳषि यस्मिन प्रतिष्ठिता रथना भाविवाराः। यस्मिंश्चित्तꣳ सर्वमोतं प्रजानां तन्मे मनः शिवसंङ्कल्पमस्तु ॥ ७ ॥

ओ३म् सुषारथिरश्वानिवयन्मनुष्यान्नेनीयतेऽभीशु भिर्वाजिनइव। हृत्प्रतिष्ठं यदजिरं जविष्ठंतन्मेमनः शिवसंङ्कल्पमस्तु॥८॥

इत्योम.

॥ ओ३म् ॥

આર્ય સમાજના નિયમો.

૧. સર્વ સત્ય વિદ્યા અને જે પદાર્થ વિદ્યાથી જાણવામા આવે તે સર્વનુ આદિ મૂળ પરમેશ્વર છે

૨ ઇશ્વર સચ્ચિદાનન્દ સ્વરૂપ, નિરાકાર, સર્વ શક્તિમાન, ન્યાયકારી, દયાળુ, અજન્મા, અનંત, નિર્વિકાર, અનાદિ, અનુપમ, સર્વાધાર, સર્વેશ્વર, સર્વવ્યાપક, સર્વાન્તર્યામી, અજર, અમર, અભય, નિત્ય, પવિત્ર અને સૃષ્ટિકર્તા છે માટે એનીજ ઉપાસના કરવી યોગ્ય છે

૩ વેદ સત્ય વિદ્યાઓનુ પુસ્તક છે વેદનુ ભણવુ ભણાવવુ અને સાભળવુ સભળાવવુ એ સર્વ આર્યોનો પરમ ધર્મ છે

૪ સત્યનુ ગ્રહણ કરવામા અને અસત્યને છોડવામાં સદા સર્વદા ઉદ્યત રહેવુ જોઇએ

૫ સર્વ કામ ધર્માનુસાર અર્થાત્ સત્ય તથા અસત્યનો વિચાર કરીને કરવા જોઇએ

૬ સંસારનો ઉપકાર કરવો એ આ સભા (સમાજ) નો મુખ્ય ઉદ્દેશ છે અર્થાત્ શારીરિક, આત્મિક અને સામાજીક ઉન્નતિ કરવી

૭ સર્વ સાથે પ્રીતિપુર્વક ધર્માનુસાર યથાયોગ્ય વર્તવુ જોઇએ

૮ અવિદ્યાનો નાશ અને વિદ્યાની વૃદ્ધિ કરવી જોઇએ

૯ પ્રત્યેક જણે પોતાની ઉન્નતિથી સતુષ્ટ ન રહેવુ જોઇએ, પરતુ સર્વેની ઉન્નતિમાજ પોતાની ઉન્નતિ સમજવી જોઇએ

૧૦ સર્વ મનુષ્યોએ સામાજીક સર્વ હિતકારી નિયમ પાળવામા પરતત્ર રહેવુ જોઇએ અને પ્રત્યેક હિતકારી નિયમમા સ્વતત્ર રહેવુ જોઇએ

ओ३म्.

વૈદિક પુસ્તકાલય.

અમારે ત્યાં ચારે વેદો, તેના ભાષ્ય, સંહિતા, ઉપનિષદો, સ્મૃતિ અને તેને લગતા વેદાનુકુલ વૈદિક ધર્મના સર્વ પુસ્તકો ટ્રેકટો, ભજન જુદા વેદમન્ત્રોના નકશા (મઢવા લાયક) મહર્ષિ સ્વામી દયાનન્દ સરસ્વતિજીની નાની મોટી છબીઓ વીગેર વૈદિક સાહિત્ય ગુજરાતી, હિન્દી, ઇંગ્લીશ, અને ઉર્દુમાં મળશે

વેદાનુકુલ ચારે પ્રકારની શુદ્ધ વનસ્પતિઓથી સંશોધન કરી બનાવેલી શુદ્ધ સુગંધિત તાજી હવન સામગ્રી મળશે કીમત ૦-૯-૦ એક શેરના નવઆના

“સત્સંગ” ૧ના રૂ ૦-૧-૩ નિત્યકર્મ વિધિ રૂ ૦-૮-૩
૨૫ નકલ ઉપરાંત સામગ્રી લેનારનેજ સામગ્રીના હિસાબે મળશે
ગુજરાતી લીપીમાં શ્લોકોવાળી ટીકા સાથેની સન્ધ્યા પણ મળશે

તા-ક—બહાર ગામ માટે દરેક ચીજ પર લાગતો તમામ ખર્ચ જુદો સમજવો	મળવાનુ ઠેકાણું પુસ્તકાધ્યક્ષ આર્યસમાજ—અમદાવાદ